

VÄNERSBORGS SÖNERS
GILLES

ÅRSSKRIFT
1947

Sextonde årgången

VÄNERSBORG
C. W. CARLSSONS EFTR. BOKTRYCKERI
1947

Kopparslagaren Lorentz Dafgård och hans barn.

Kopparslagaren var utövare av ett i äldre tider mycket betydande och ansett yrke, som gav sin man fullt upp av arbete och därmed också en god utkomst. Kopparkärl av den mest skilda beskaffenhet och för många olika bruk intogo en dominerande plats i de enskilda hushållen. Förutom kok- och stek-kärl av olika slag och storlek, kittlar, kastruller, formar och kaffepannor, mått, kärl och bunkar, såg man i köken jättestora blänkande vattentunnor, och mångenstädes fanns ju, tidvis åtminstone, stora och små brännvinspannor av koppar. Var man särskilt omtänksam, hade man också sitt hus försett med en stadig handspruta av koppar för eldsläckningsändamål.

I Vänersborgs moderstad Brätte var yrket representerat. En mantalslängd från år 1610 upplyser oss om att Jöns kopparslagare då där drev sin hantering, och något senare hette stadens kopparslagare Ingewall, som 1618 dömes att böta fyra marker för "pust", d. v. s. örfilsmisshandel, och 6 marker för det han sålt öl under det predikan pågått i stadens kyrka. 1621 får han lagfart på den gård i staden, som han tillhandlat sig. Han är väl densamme, som 1624 omtalas med namnet Ingewall Knutsson.

1666 omtalas i Vänersborg två kopparslagare Anders och Olof, och i början av 1700-talet hette stadens kopparslagare Nils Jonsson Bergman, som man finner omtalad tidigast 1705.

Nils Bergmans hustru hette Ingeborg Andersdotter. Tre

deras söner Bengt, född 1709, Anders, född 1712, och Nils äro kända, samt dessutom döttrarna Anna, född 1714, och Elisabet. I 1732 års mantalslängd kallas Nils kopparslagare "utgammal", men han lever fortfarande i juni 1735, då han antager en lärning, som av borgmästare och råd rekommenderas till kopparslagareämbetet i Stockholm.

Nils Bergman fick den 8 april 1728 uppbud å en gård i staden, som han tillhandlat sig av sina svägerskor Annika och Brita Andersdöttrar samt deras systerdotter Elin Bengtsdotter enligt köpekontrakt den 1 april 1726. Tomten hade nr 109 enligt då gällande nummerordning och var 48 alnar lång och 26 alnar bred samt belägen "mellan snickaren Petter Olofssons och skutskepparen Sigge Perssons gårdar i själva hörnet, där Norra Sundsgatan — numera kallad Kronogatan — och Korsbergagatan — numera kallad Edsgatan — stöta tillsammans, mitt emot Herr Johan Almgrens bebyggda gård". Till tomten hörde en den 4 december 1706 densamma tillagd och utsynt intaga av stadens mark på Skräcklan.

Tack vare de noggranna uppgifterna om tomtens storlek och läge kan man med tillhjälp av 1699 års karta över Vänersborg med den till kartan hörande tomtägarelängden genast fastställa, att Nils kopparslagares gård var belägen i nordöstra hörnet av den ovan angivna gatukorsningen och närmast skulle motsvara de nuvarande tomterna n:ris 18 och 19 i kvarteret Häggen, vilka sedan mitten av 1700-talet utgjorde tomten nr 50 i kvarteret Rosen.

Nils kopparslagare synes hava dött något av de sista åren på 1730-talet. Rörelsen fortsattes av änkan med sonen Nils som gesäll, men denne synes hava vanskött sig och hantverket och skilt sig från modern och drivit egen rörelse i konkurrens med henne.

Den 17 maj 1742 anmälde kopparslagaren mästern Nils Bergmans änka Ingeborg Andersdotter för borgmästare och råd,

att hon ville upphöra med sin verkstad och gesällers hållande och ville uppdraga rörelsen åt sin gesäll Lorentz Dafgård. Vidare heter det i protokollet: "Bemälte gesäll anmälde nu, det han i anseende till magistratens och borgerskapets för tvänne år sedan till honom utfäste loven förmodar, det honom nu lämnas det begärda tillståndet att få sig här i staden nedsätta, helst han nu ock därom är kommen överens med sin mästarinna, hos vilken han arbetat sedan förstnämnda tid, d. v. s. från 1740 i september. Och som vid efterseende i protokollerna befunns, att ovannämnde gesäll Dafgård har för detta hos magistraten och borgerskapet denna sin begäran anmält och jämväl då fått tillstånd, så har magistraten ej underlåta bort att honom härmed bevilja att få sig här i staden nedsätta och kopparslagarehantverket idka, så snart han för en riktig mästare erkänd är och han burskap vunnit, var-till magistraten vill hava honom Dafgård hos det lovliga kopparslagareämbetet i Stockholm i bästa måtto befordrat."

Därmed var kopparslagaregesällen Dafgård bliven bofast i Vänersborg, och hans ättlingar hava sedan i mer än tvåhundra år levat och verkat i staden.

*

Var kom Lorentz Dafgård ifrån? Detta skulle vara av intresse att veta, men därom upplysa de gamla handlingarna intet. Ett är visst. Han var en invandrare i staden och kom från början alldeles säkert från Skåne, och hans stamfader var med visshet dansk till börd. Detta säger oss först och främst det i Sverige egendomliga efternamnet, som är av en typ, som först på senare tid vunnit burskap här i landet, men däremot sedan mycket lång tid kommit till användning i Danmark och Norge. Namnet Dafgård är ju av alldeles samma typ, som just i vår tid kommit så på modet: man gör sin gårds namn till sitt efternamn t. ex. Bramstorp, Domö, Rubbestad. Kan man då i Danmark finna någon gård eller ort, som heter

Dafgård? Ja, efter något letande träffar man på namnet D a u g a a r d på kartan över Jylland. Daugaard är nu en s. k. landsby med järnvägsstation på linjen Vejle — Horsens och ligger cirka en mil nordost om staden Vejle på Vejlefjordens norra sida.

Där har man således efter allt att döma att söka släktens vagga. Det har funnits och finnes ännu personer i Danmark, som bära namnet Daugaard eller Davgaard. Men man behöver naturligtvis icke förutsätta släktskap mellan dem och medlemmarna av Vänersborgsläkten. Det kan ha varit flera sins emellan ej befryndade ynglingar från Daugaard, som, då de givit sig ut i livet, antagit sin födelsebys namn till efternamn. Men det är å andra sidan ingalunda helt uteslutet, att någon av de danska Daugaardsläkterna och de svenska Dafgårdarna äro av en och samma stam.

En bondeson Hans Daugaard var först tulltjänsteman och senare köpman i Randers, som ju ligger i närheten av den förut nämnda byn Daugaard. Hans son Jacob Brögger Daugaard, född 1796, död 1867, blev biskop i Ribe 1850. Han hade i sitt gifte med amtsprostdottern Cathrine Kruse endast ett barn, en dotter, som, född år 1831, gjorde sig känd som författarinna och var bosatt i Ribe. En Petrine Daugaard var gift med hotellägaren Peder Johannes Jensen. Dessa hade sonen Jens Daugaard Jensen, född 1871, den bekante direktören i styrelsen för de danska kolonierna på Grönland.

I början av 1700-talet finna vi Daugårdar i Sverige, närmare bestämt i Fulltofta socken i nordöstra Malmöhus län. Klockaren i Fulltofta och Espinge församlingar L a r s L a r s s o n D a u g å r d dog i Fulltofta 43 år gammal den 13 juni 1714. I sitt gifte med Anna Persdotter hade han bl. a. sonen H e n r i k, klockare efter fadern och död i Fulltofta 53 år gammal 1750. I dennes gifte med Eleonora Glasen från Malmö hade han åtta

barn, födda 1720—37, bland dem L a r s, född 1722, som blev student i Lund 1740 men sedermera kornett vid Skånska kavalleriet och dog 1794 i Västra Vrams församling. Han blev 1755 efter Kungl. Maj:ts särskilda tillstånd gift med en adlig fröken, Dorotea Bagge af Berga, och han hade med henne flera barn. Ätminstone en av sönerna, A d o l p h, född 1768, efterlämnade avkomlingar.

Kopparslagaren Lorentz Dafgårds samband med dessa Skåne-Dafgårdar är outrett, men ej otänkbart. Ett stöd för samhörigheten utom efternamnet lämnar det i Skånesläkten förekommande förnamnet Lars, som ju är samma namn som Lorentz. Det är att antaga, att kopparslagaren aldrig själv använde förnamnet Lorentz, utan att detta ej är annat än en högtidligare skrivform, som av präster och andra myndighetspersoner ansetts mera passande än det enkla Lars.

Även i England har påträffats en Daugård. En "H. Daugård" har jämte andra församlingsmedlemmar undertecknat en framställning den 14 juli 1711 från svenska församlingen i London till konungen i Sverige.

*

Vi skola nu återgå till Vänersborg och vår kopparslagare Lorentz Dafgård. Som medgesäll hos änkan Ingeborg Bergman hade han som förut nämnts hennes son Nils Bergman. Denne fortsatte ju till en början faderns yrke och finnes i mantalslängden för 1740 upptagen såsom ägare av tomten nr 50 i kvarteret Rosen. Hans verksamhet i yrket blev dock ej långvarig. Den 18 november 1749 anmäler inför magistraten gossen Lars Nilsson, att han, under de tre år han varit i lära hos kopparslagaren Bergman måst till kläder och uppehälle göra ända på sitt arv, och att Bergman på slutet själv övergivit sitt hantverk och numera seglade på skutor. Lars begärde därför, att magistraten ville tillåta honom att giva sig i skomakarelära. Nils Bergman bodde dock fortfarande kvar

i staden, men hade flyttat till fastigheten nr 33 i kvarteret Rosen, sedermera kallad nr 56. Han var gift med Brita Ambjörnsdotter, och makarna levde ännu 1763 men återfinnas ej i mantalslängden för 1770. Nils Bergmans broder Bengt är i magistratens protokoll den 8 mars 1760 nämnd såsom krögare åt ölbryggaren Petter Falk. Om den tredje brodern Anders har man inga underrättelser.

Nils Bergman d. ä:s dotter Anna Nilsdotter var gift med skräddaren Hans Dahl, vilka makar avledo kort efter varandra på hösten 1742. I landsarkivet i Göteborg finnes en räkning undertecknad med båda namnen Lorentz Dafgård och Lars Dafgård — troligen avseende en och samma person — däri fordras ersättning för utgifter för makarna Dahls begravning.

Att Lorentz Dafgård fått betala begravningen av makarna Dahl kom sig av att han blivit svåger med skräddaren Dahl. Lorentz hade nämligen ingått giftermål med den andra dottern till Nils Bergman d. ä. Elisabet, och efter sitt gifte övertagit svärfaderns gård. Enligt mantalslängden för år 1744 ägde han nämligen fastigheten nr 50 i kvarteret Rosen och betalade då skatt för sju fönsterluffer och dessutom för en peruk, vilket väl tyder på ett visst välstånd. Han höll också två gesäller.

Burskap som kopparslagaremästare erhöll han emellertid först den 20 maj 1745. I mantalslängden för år 1750 är han antecknad som gift och ägare av nr 50 i kvarteret Rosen, svärfaderns gård.

Den 25 september 1752 beviljades inteckning i mäster Lorentz' fastighet för 200 rdr, som han fått låna ur stadskassan till sitt hantverks upphjälpande, och den 2 juni 1755 begärde han att till låns ur stadskassan erhålla 300 dlr smt, som han utfäste sig att betala åter med sex procent ränta efter

Larsmässomarknaden i Karlstad. Han skulle främst använda pengarna till inköp av koppar. Som kopparslagaren Daigård — heter det i protokollet — var ägare till så mycken egendom, att den betydligt översteg värdet av lånet, beviljade magistraten och stadens äldste hans låneansökan. Han synes ha skött sina affärer ordentligt, ty den 5 december 1755 får han ett nytt lån till februari månads slut nästkommande år. Det antecknas då, att hans gård var ointecknad.

Det stundade emellertid svåra tider för kopparslagarna, och det hängde ihop med frågan om den s. k. husbehovsbrännerrifågan. Efter den svåra missväxten år 1756 genomdrev hattpartiet förbud mot enskildas brännvinstillverkning. Alla brännvinspannor skulle avlämnas till kronobetjäningen för att förseglas eller att förvaras på säkert ställe inom lås och bom. Kopparslagarna förbjödos att tillverka och försälja brännvinsredskap, och för den, som ville avyttra sina pannor till kronan såsom skrot, var ett pris av 20 öre silvermynt utsatt per mark koppar, att omedelbart utbetalas av lantränterierna. Man kan få en föreställning om brännvinstillverkningens utbredning i Sverige vid denna tid, då man hör att ej mindre än 169.132 stycken brännvinspannor avlämnades till offentligt förvar. Deras sammanlagda kopparvikt uppgick till 1.700.000 kilogram. Det fanns på den tiden i Sverige och Finland omkring 3 millioner invånare. Det blir ej mer än 17 eller 18 personer om varje brännvinspanna. Allt brännvin tillverkades ju på denna tid av spannmål, och det var flera hundratusen tunnor spannmål, som årligen förvandlades till brännvin. Förbudet mot husbehovsbränningen hade ju för många katastrofala verkningar. Lönnbränningen tog naturligtvis också duk-tig fart, men man lyckades dock uppehålla förbudet till år 1762.

Den 20 mars 1758 begärde Lorentz Daigård att till sin närings förstärkande få idka bryggeri, varemot stadens bryg-

gare opponerade sig. Magistraten frågade Dafgård, om han ville avsäga sig kopparslagareyrket. Men det ville han ju ej. Hans ansökan blev avslagen. Han återkom i augusti samma år med sin anhållan och påvisade, att hans hustru och barn lede nöd genom bristen på arbete, och magistraten beviljade denna gång hans ansökan på villkor, att han ej finge taga mer än fyra öre samt för kannan av svagdricka.

Stadens bryggare motsatte sig dock i en skrift den 15 september 1759, att Dafgård skulle få brygga och i sitt eget hus själv utskänka dricka och yrkade, att särskild krögare skulle förordnas för att utskänka av Dafgård tillverkad dricka. Magistraten ändrade dock ej sitt beslut i vidare mån, än att det stadgades ett vite av 10 dlr för Dafgård, därest han bryggde annat än svagdricka av ordinär beskaffenhet.

Dafgård synes ej ha ställt sig detta stadgande till efterrättelse, ty den 1 oktober 1759 anmälde han av byfogden för att han försålt s. k. fyrastyversdricka — tydligen en starkare sort — i stället för trestyversdricka. Dafgård erkände förseelsen men sade sig av okunnighet och enfald hava trott, att det varit hans skyldighet göra denna bättre dricka. Han slapp emellertid med varning. Genom beslut den 10 september 1760 blev han dock tvingad att anlita särskild krögare, vartill förordnades änkan Maria Wall. Krögaretavla skulle hos henne uppsättas.

Även om Lorentz Dafgård fick driva sitt hantverk under ganska svåra förhållanden och säkerligen hade en ganska knapp utkomst, fortfor han dock att vara en betrodd man. Enligt stadens ekonomiprotokoll tillhörde han den kommunala myndighet, som kallades "stadens äldste", en föregångare till både drätselkammare och stadsfullmäktige. Han ägde alltså sin svärfaders forna gård, fastän den nu kallades nr 73 i kvarteret Rosen. Trots nummerändringen är det säkerligen samma gård, som förut kallats nr 50, ty på 1750-talet hade efter del-

ning av åtskilliga större tomter skett en genomgripande omnumrering av stadens fastigheter. I mantalslängder från början av 1760-talet står Lorentz Dafgård som ägare av Rosen nr 73, och hos honom äro då upptagna de vuxna, d. v. s. mer än 15-åriga barnen J o h a n n a och T h o m a s.

Man vet ej Lorentz Dafgårds dödsår, men av en anteckning i stadens dombok framgår, att bouppteckning efter honom förrättats den 4 april 1764. I mantalslängden för år 1765, upprättad den 30 och 31 oktober 1764, står änkan Elisabet Dafgård upptagen som ägare av nr 73 i kvarteret Rosen och hos henne den vuxna dottern H e l e n a. Lorentz har tydligen avlidit under tiden efter mantalskrivningen på hösten 1763 men före april 1764.

Vid sin död stod Lorentz Dafgård i skuld till stadskassan för lån å sammanlagt 338 dlr smt., och magistraten lät för lånets betalning utlysa auktion på sterbhusets fastighet. Men den 14 december 1765 inbetalades 200 dlr och ställdes borgen för 100 dlr, så att därefter endast 38 dlr återstod av skulden, varför auktionen blev inställd.

Änkan är i mantalslängden för år 1770 antecknad som ägare av gården nr 73 i kvarteret Rosen. Hon uppgives då ha tre ej namngivna barn under 15 år samt hade gesäll. Hon finnes också i mantalslängden för 1780 i samma fastighet, där också då var mantalsförd ogifte flottkarlen A n d e r s Dafgård och antecknad J o h a n Dafgård, vilken senare dock anges vara flyttad till Rosen nr 33.

Till rådhusrättens sammanträde den 23 april 1783 låta spannmålsmätaren N i c l a s Dafgård och sadelmakaren Thomas Dafgård jämte handskmakaren J o n a s A p e l r o t h — gift med K a j s a L i s a Dafgård — ingiva en skrift, där de begära, att som deras moder skall låtit förleda sig att borttestamentera sin fasta egendom, få förbehålla sig öppen talan uti vad dem kunde angå och önskade detta till protokollet, vilket av magistraten beviljades.

Lorentz Dafgårds änka Elisabet Bergman avled den 6 juli 1796 i en ålder av 82 år och skulle således ha varit född 1714 och möjligen tvillingsyster till kopparslagaren Nils Bergman d. ä:s förenämnda dotter Anna. Hon har drivit mannens yrke till 1781 och även svagdricksbryggeriet.

Den 12 oktober 1799 handlägges vid rådhusrätten ett mål emellan korpralen Johan Magnus Rosendahl och avlidna änkan Elisabet Dafgårds övriga arvingar, bland vilka namnges endast dottern Maria, änka efter skomakaremästaren Jacob Bruse.

*

Sammanställer man de förut lämnade uppgifterna om Lorentz Dafgårds och Elisabet Bergmans barn, blir resultatet, att i äktenskapet funnits döttrarna Johanna, Helena eller Lena, Kajsa Lisa och Maria samt korpralen Rosendahls till namnet okända hustru jämte sönerna Thomas, Anders, Johan och Niclas.

Om dottern Johanna vet man intet och ej heller något om Rosendahls hustru, men det kan möjligen tänkas, att det är en och samma person.

Lena Dafgård blev gift med klockaren i Vänersborg Per Falk, och efter dennes död 1780 gifte hon 1783 om sig med flottkarlen Bengt Kjellberg. Hon dog i Vänersborg som änka 1808 och uppgives då ha varit 64 år gammal. Hon skulle således varit född 1744. Hon ägde 1780 nr 68 i kvarteret Rosen.

Kajsa Lisa blev den 8 december 1778 gift med handskmakaren Jonas Apelroth, som dog 1813 i en ålder av 75 år. Han hade förut varit gift med Cajsa Greta Dahlberg, som dog den 26 april 1778. Kajsa Lisa Dafgård dog 1809.

Maria blev 1779 gift med skomakaremästaren Jacob Bruse, som var son till skomakaremästaren Wilhelm Bruse och Cajsa Sundberg och fick burskap i Vänersborg 1778. Han

dog i juni 1791 och hans änka, då kallad Maja Greta Dafgård, avled 1796 i en ålder av 44 år och skulle således varit född 1752.

Thomas Dafgård var 1770 gesäll hos sadelmakaren Olof Wennerberg d. ä. och fick burskap som sadelmakarmästare 1775. Han ägde 1780 den gamla släktgården nr 73 i kvarteret Rosen, men 1798 och 1800 gården nr 135 i samma kvarter. Gården nr 135 såldes 1801 för skuld. Thomas Dafgård var gift med Kajsa Lisa Sundberg, dotter till glasmästaren Anders Sundberg. Kajsa Lisa Dafgård, född Sundberg, avled den 1 april 1826 och var då änka. När Thomas avled har icke kunnat fastställas.

Anders Dafgård var till yrket flottkarl. Han var gift två gånger, första gången med borgaredottern Maria Ek, dotter till järndragaren Sven Ek. Hon dog den 4 mars 1786 endast 26 år gammal. Anders gifte redan i november samma år om sig med jungfru Catharina Dahllöf, antagligen en brorsdotter till dåvarande kollegan vid Vänersborgs skola, sedermera kyrkoherden i Mellby Olof Dahllöf, som vid lysningen uppträdde som hennes giftoman. Det har ej kunnat fastställas, när Anders Dafgård och hans hustru avlidit.

Johan Dafgård blev den, som fortsatte faderns yrke. Han fick burskap som kopparslagare 1781. Han var gift två gånger. Den första hustrun är till namnet okänd. 1784 gifte han om sig med Anna Catarina Kock, dotter till färgaren Peter Kock. Johan Dafgård dog den 18 januari 1813 i en ålder av 64 år och skulle således varit född 1749.

Niclas Dafgård kallas först flottkarl och sedan spannmålsmätare. Han ägde 1780 gården nr 61 i kvarteret Rosen och var gift med Anna Maria Lindgren, som dog i oktober 1789 i en ålder av 42 år. Han gifte 1790 om sig med Brita Hwalström, som var född i Karlstad 1769 och dog 1817. Niclas flyttade till faderns gård, den gamla Bergmanska gården

nr 73 i kvarteret Rosen, där hans moder kvarbodde. Där dog han 1808.

Och därmed har redogörelse lämnats, så långt det kunnat ske, för kopparslagaren Lorentz Dafgård och hans barn.

*

Lorentz Dafgårds ättlingar i senare led äro spridda på flera platser i landet. Åtskilliga hava dock som bekant kvarstannat i Vänersborg. För övrigt finnes släkten representerad i Stockholm, Göteborg och Ludvika samt på flera ställen på Dal och i Stockholmstrakten.

Jag hoppas få tillfälle att en annan gång framlägga redogörelse för familjemedlemmarnas levnadsöden även beträffande de senare släktleden fram till våra dagar.

För denna gång vill jag endast publicera en släktledning för den, som i dag i åttonde led i Vänersborg representerar den där sedan mera än 200 år oavbrutet verksamma gamla borgarfamiljen:

I. Lorentz Dafgård.

Kopparslagaremästare.

Fick burskap i Vänersborg 1745.

Död 1764 eller 1765.

Gift m. Elisabet Bergman, f. 1714, d. 1796.

Son:

II. Johan Dafgård.

Kopparslagaremästare.

F. 1749, d. 1813.

Hustrun i l. g. till namnet okänd.

(Gift 2. 1784 m. Anna Catharina Kock.)

Son:

III. Olof Dafgård.

Hattmakaremästare.

F. 1775, d. 1821.

Gift m. Cajsa Flax, f. 1789, d. 1850.

Son:

IV. Gustaf Dafgård.

Först hattmakare-, sedan slaktaremästare.

F. 1815, d. 1859.

Gift m. Maria Stina Eriksson, f. 1813, d. 1886.

Son:

V. Gustaf Wilhelm Dafgård.

Slaktaremästare.

F. 1844, d. 1910.

Gift m. Maria Matilda Andersson, f. 1843, d. 1906.

Son:

VI. Carl Otto Dafgård.

Charkuterifabrikör och handlande.

F. 1876, d. 1934.

Gift m. Johanna Gustava Olsson, f. 1863, d. 1928.

Son:

VII. Karl Gustaf Harry Dafgård.

Charkuterifabrikör och handlande.

F. 1906.

Gift m. Märta Paulina Olsson, f. 1911.

Son:

VIII. Bengt Harry Dafgård.

F. 1939.

BERTEL HALLBERG.

Då landshövdingen ville flytta från Vänersborg.

Några anteckningar till länets äldre historia.

Älvsborgs län fick den 4 september 1680 den omfattning, det ännu har. Nämnad dag uppdrog konung Karl XI åt landshövdingen i dåvarande Älvsborgs län Henrik von Vicken att handhava ledningen även över Dalsland, vilket "grefskap" då tillhörde Rutger von Aschebergs generalguvernemente, som bestod av Skåne, Halland, Göteborg och Bohuslän. Dalsland hade för övrigt året förut avskilts från gamla Älvsborgs län, vars hövding residerade i Göteborg och vars område omfattade ej allenast nuvarande Älvsborgs län utan även Göteborg med kringliggande landsbygd.

Den förste landshövdingen i det sålunda ombildade Älvsborgs län var följaktligen den tyskfödde krigsbussen Henrik von Vicken¹⁾, vilken kommit i svensk krigstjänst under Karl X Gustavs polska krig, avancerat till överste och kommendant i Hälsingborg och Halmstad och därefter blivit landshövding i Kalmar län. Han stod tydligen väl hos Karl XI att döma av ordalydelsen i hans "vocation" på landshövdingeämbetet i Älvsborgs län — daterad den 22 oktober 1679 —, där det heter:

Carl etc. Wår ynnest etc.

Vid den förändringen, som Wij för Wår tjänst hafva gott och nödigt funnit att företaga med Calmare och Cronobergs läner, i det Wij dem bägge under een mans direction och

¹⁾ 1624 i Preussen, d. 1690.

upsikt sammandragit och generallöjtnanten Mörner¹⁾) under character af guvernör anförtrött hafve, hafve Wij icke mindre varit betänkte, huru I däremot på annat sätt åter måtte verkel. accommoderas; och såsom Elfsborgz län genom denne mutationen kommer att vacera, som erfordras att åter bliwa med en skickelig man och Landshöfding försedd; alltså hafve Wij Eder person för den nit och trogne försorg, som I alltid till Wår tjänst och dess befrämjande ervist hafve, därtill utsett och förmedelst detta förordnat samt Eder denna Wår nådiga disposition tillika uptäckia och tillkänna gifva welat med nådig vilje, att I Eder densamme till effterrättelse ställen och med ovanbem:de generallöjtnant Mörner i så måtto korresponderen, att vid detta ombyte²⁾) å en eller annan ort Wår tjänst icke må bliwa försummat och tillbakasatt. Förblifve Eder i det öfrige med all kungl. nåde etc.

Carolus.

v. Vicken var tydligen inte riktigt nöjd med sin förflyttning, enligt vad som framgår av ett kungabrev den 12 november 1679, vari det heter:

Wij hafve bekommit Edre tvenne bref af den 2 och 4 hujus och se däraf, hurusåsom I söke att afbedja den med Eder person gjorde förändring, både för den omöjelighet, som I föreställe, att kunna vid närwarande Edert slätta villkor transportera Edert husväsende, såsom ock, att I förmene därigenom bliwa desgraderader. Såsom Wij nu sådant ombyte i anledning av den dessein Wij fattat hafve, att lägga Calmar och Cronobergs län tillsamman under ett gouvernemente gott funnit; kunnandes det ej till Eder förklening lända; effter Wij Eder alle villkor, som I vid landshöfdingetjänsten i Calmare haft hafve, åtnjuta låta vele; skolandes I ej heller dependera under det gouvernemente, som Wij Fältmarskalken Aschenberg updragit hafve. Alltså emedan Wij uti samma wår förordning ingen ändring göra kunna, så förmode Wij I warde Eder sådan wår disposition underdånigst behaga låta och de av Eder anförde svårigheter möjligst söka uthur wägen rödja; viljandes Wij Eder därutinnan på allt görligt sätt

¹⁾ Friherre Hans Georg M., f. 1623, d. 1685, landshövding i Älvsborgs län 1676—1679.

²⁾ År 1677 utnämndes v. Vicken till landshövding i Kalmar län, men vid ankomsten dit fann han ingen instruktion, då företrädaren tagit den med sig (Sörndal: Den svenska länsstyrelsen, s. 49).

i nåder assistera, efter I Oss till Eder sublevation vid handen gifva kunne.

Trots dessa konungens löften måste v. Vicken under hela sin landshövdingetid kämpa med ett besvärligt bostadsproblem. Ursprungligen blev Borås residensstad, men sedan staden lucianatten 1681 härjats av en våldsam eldsvåda, höll han mest till på sitt eget säteri Fänneslunda i Fänneslunda socken, beläget mellan Borås och Ulricehamn.

I maj 1683 hade återuppbyggandet av det eldhärjade Borås hunnit så långt, att v. Vicken kunde till konungen avlåta följande skrivelse:

Stormechtigste Konungh, Allernådigste Herre.

Eders Kongl. Maj:t gifwer Jagh uthij största Underdånigheet till förnimma, hurusåsom Staden Boeråhs nu mehra begynner merkeligen uti dess bebyggjande tilltaga, så att Jagh håppas, att han inom kårt och fåå åhr, icke allenast lär komma i sitt förra Ståndh, uthan och till een god dehl förbättradt blifwa, warandes och een Platz till ett Crone- och Residents-huus för Landzhöfdingerne afstucken, effter som man, för Påsten och andre Eders Kongl. Maj:t:z beställningars skull, nödwändigt uthij Staden residera måste, så framt all ting med behörig efftertryck eliest skall förrättat blifwa; Och som Jag gierna skulle see, att ett slikt huus blefve upbygd, hwilket och lätteligen kunde skee, om Eders Kongl. Maj:t allernådigst täcktes därtill samtyckia, att hwar bondegård een Timberstock, 1 bräde och 10 st. taakspåan till samma bygghingh contribuerade. Så hafwer Boeråhs sikh tilbudit, till underdånigst tacksäjelse för dhen stoora Nådh och wällgiärning, som Eders Kongl. Maj:t dhem allernådigst bewist, att willia samma huus upbyggja låta. Altså hafwer iagh intet underlåta kunnat Eders Kongl. Maj:t detta mitt underdånige förslagh att föredraga: Afwachtandes Eders Kongl. Maj:t:z allernådigste willia och Swaar häröfwer, på det man tijdigh anställning giöra och sine mesures dereffter må taga kunna; Befallandes Eders Kongl. Maj:t för det öfrige uthij dhen högstes protection och förblifwer

Eders Kongl. Maj:t:z

Aller Underdånigste och Ödmiukaste tienare

H: v: Vicken.

Öreby d. 20 Maji A:o 1683.

Den framlagda planen vann dock icke konungens gillande, vilket meddelades i ett brev, daterat den 24 maj 1683, vilket lyder:

Wij hafve bekommit Edert underdånige bref av d. 20 hujus. At Staden Borås begynner så märkel. at tilltaga i byggningen är Oss heelt kiärt, ser och fuller gierna at en Platz är afstuckin till et Crone- och Residencehuus och att dhensamme med så god menage lærer kunna upbyggias; Men som Wij hålle betänkeligit at nu för tiden låta besvära Allmogen med något timbers och bygningz wärkes frambförsel, emedan dhe med många och store Contributioner och uthlagor äro grave-rade; Ty måste därmed anstå till frambättre. Hwilket län-der Eder till nådigt swar.

I Carl Fredrik Corins arbete: Vänersborgs historia, del I¹⁾, skildras v. Vickens vidare besvärligheter med bostadsfrågan under 1680-talet. Först den 25 augusti 1689²⁾ fattade konungen sitt slutliga avgörande i frågan, vilket han från Höijentorp meddelade i ett så lydande brev:

Såsom Wij befinne, att Wår tjänst mycket därigenom lijder, att Eder intet är tillordnat något vist Residence, hwarest I mågen kunna hafwa Eder Landtbetiänterne såsom Landz Cammereraren och Secreteraren när tillhanda; Alltså hafwe Wij för nödigt eracktat att denominera orthen därtill i Wennersborg; Och är fördenskuld härmed till Eder Wår Nådige Wilia och befallning, att I inkommen hoos Oss med ett project til en därtill tjänlig, intet mycket widlöfftig, utan sådan, hwar-med I jämte betiänterne någorlunda mågen kunna vara behulpne, samt en förteckningh hwad en sådan byggning kan komma till kåsta, skolandes densamme sedan af Stadzens medell blifwa upsatt, hwarpå I icke allenast hafwen att drifwa, utan ock sedan densamme är kommen till sin fullbordan, därutinnan att taga Edert tillhåld ock Residence tillijka med betiänterne, på det alt må wara tilhopa, ock Wår tjänst salunda med så mycket större promptitude blifwa förrättad, som elliest af det hærtills förelupne drögmåhlet, att I wistatz på Alfwen³⁾ ock betiänterne långt därifrån, somofftast har måst försummas.

¹⁾ S. 152 ff.

²⁾ Jfr Hallberg: Anteckningar om landssekreterare och landskamrere i Älvsborgs län (V. S. G. 1939, s. 3).

³⁾ Alfhem i Skeplanda socken (i närheten av nuvarande Alfhem station å B. J.), vilken gård v. Vicken även ägde.

Konungen var tydligen angelägen, att hans beslut skulle genomföras utan dröjsmål, och gav den 16 september s. å. från Kungsbacka följande något fräna order:

Emädan Wij fast ogärna hafwe måst förspörja, att ett och annat i länet är blifwit efftersatt af Wåre ankommande ordres till Wår otjänst, af det tillfälet, att betiänterne warit långt bårta wistandes ifrån dhen orth derest J hafft Edert tillhåld: Ty hafwe Wij till förekommande af sliik oreda hereffter i nåder godt funnit Eder här medh I nåder att anbefalla, det I ställe Edre Saker så att I nestkommande Januarij månadh medh Wederbörande landsbetiente, såsom lands Secreteraren och bokhållaren, hwilka altijdh böra wara Edher wijd handen, kunne boflyttia in i Wenersborgs Stadh; efftersom wij Edher och dem i nåder wehle bestå nödigh hushyra, till dess den Eder tillordnade byggningen kan blifwa färdig, att I och dee densamma kunna komma till att beboo.

v. Vicken utverkade emellertid uppskov med utflyttningen till Vänersborg till maj månad 1690¹⁾. Han kom dock aldrig att bosätta sig i den nya residensstaden, ty "den 11 april behagadhe Gudh till hädhan kalla Landz-Höfdingen Fiken, som skiedhe i Westerrgiötlan och Elfsborgs Län på sin gåård".²⁾

*

Den förste landshövding, som bosatte sig i Vänersborg, var v. Vickens efterträdare Lars Eldstierna³⁾, Kongl. Majts förste handtlangare wid militiens underhålds redressement och ånyå inretning⁴⁾", som han själv kallade sig i sin meritförteckning. I Vänersborgs "Körkobok" finnes om honom följande anteckning: "1690 den 24 juni kom den Högvälborne⁵⁾ Herren och

¹⁾ Corin, a. a., s. 153.

²⁾ Carl XI:s Almanacksanteckningar, utg. av Hildebrand, s. 182.

³⁾ F. 1626, d. 1701.

⁴⁾ D. v. s. indelningsverket.

⁵⁾ En sanning med modifikation, då han var av ofrälse börd, ehuru adlad 1662.

Landshövdingen öfwer Elfsborgz län Lars Eldstierna med hela sitt Hof hit till Staden, hwaräst Residenzhuset samma sommar begynte bygas och det uth af Stadsens medel". Han stannade inte länge i Vänersborg. En anteckning i död- och begravningsboken för 1693¹⁾ förmåler, att hans son Carl Eldstierna begrovs "den 11 Septembris uthi Sahl. Pastoris Hr Lars Gunnari Scharini graf iempte altaret wid södra sijdan, dock uthan likpredikan och all solennitet för dess Herr Faders hastiga kallelse skull af Kongl. Majestet till att wara Landzhöfding öfwer Östergöthland."

Om Eldstiernas efterträdare såsom landshövding i Älvsborgs län säger en annan anteckning från 1693 i nyssnämnda "körkobok": "Högvälborne Herr Landzhövdingen David Macklier²⁾ med sin Grefvinna Eleonor Aschenberg³⁾ och hela hoiwet ankom d... Decembris ifrån Mallmö, där han warit Commendant, Öfwerste och vice Gouverneur".

Under Eldstiernas tid synes byggandet av residenset icke ha bedrivits med någon större energi. Macklier ägnade dock tydligt byggnadsfrågan mycket stort intresse, att döma av den livliga skriftväxling, som under de närmaste åren ägde rum mellan konungen och honom i denna fråga. I slutet av 1690-talet var residenset i Vänersborg säkerligen fullbordat. Under sin ämbetsutövning hade emellertid Macklier kommit till den uppfattningen, att Vänersborg vore mindre lämpligt såsom residensstad. Sina synpunkter på frågan sammanförde han i ett — den 5 december 1699 daterat — "Allerunderdänigst memorial af hwad skiähl Residentzet i Elfsborgs Lähn syhnes att böhra transporterats till Giötheborgh igen". Han skriver:

¹⁾ Hallberg: Vänersborgs kyrkas död- och begravningsbok 1690—1700, s. 51.

²⁾ F. efter 1644, d. 1708.

³⁾ F. 1663, d. 1739, dotter till fältmarskalken Rutger von Ascheberg.

Wähnersborgh är belägit allerytterst och i ändan på detta Lähn, så att dhe af Allmogen och andre, som kunna hafwa dheras ansökningar och beswär att angifwa, icke allenast hafwa een lång och illack wäg, hälst när dhe icke skole reese omkring på store Landswägen, såsom serdeles ifrån Redwäg, Kindz och Marckz Härader, hwilka äre både stoore, och elliest sträckia sig emot Jönkiöping, Vernemo och på sijda om Halmstad, uthan och har heela Landet sin handel på Giötheborgh, till nödwändigt huusbehofz inkiöp av Fisk, Salt och andre sådane wahrer, då Allmogen des uthan alt stadigt dijt införer Beck, och elliest hwariehanda victualie Pertzedlar till Sahlu, och med samma reesa kunne angifwa sine beswär och utan någon möda och omkästnadt i så mätto och alla beskied der på, som likwist dhe samma esomofftast hafwa ringa saker at föredraga, merkeligen kunne understödias, till att således befrijas att förutom sin reesa till Giötheborg, reesa sedan derifrån och hijt till Wähnersborg, som är fram och tillbaka 15 mijhl, och så ringa saker mästedehts förutan deras tidspillan, een sliik omkästnadt icke kunna meritera, men dhe likwähl elliest till nöije kunne blifwa behulpne, hwilket och deruthaf kan aftagas, att alla Landzwägar löpa till Giötheborg uti heela detta lähn, men till Wähnersborg ingen mehr än den som kommer derifrån och löper uthmed Giötha Elf, så att den som här har något att bestella måste antingen åth Giötheborg och denne vägen, eller in i Scharaborgs Lähn till en god dehl och sedan hijt i detta Lähnet igen, men der geenwägarne skole brukas, som icke kan skie, annorledes än med riidande och gående, öfwer alla korsswägar, kiärr och moras, skier det om Sommaren, då tort är, icke uthan största lijzfahra att kunna framkomma, hwarföre och betienterne, som esomofftast för dheras ombetrodde Embethes förretningar skole sig här infinna, måste häruthinnan draga både serdeles möda och omkostnadt, wahrandes elliest detta Lähn belägit nästan omkring Giötheborg, så att nederst ifrån Kind, och öfwerst ifrån Redwäg häradt, är nästan lijka längdt som öfwerst ifrån Dahls Land, och således å begge sijdor ungefähr 17 mijhl, faller fördenskull Allmogen oppe i Lähnet mycket swårt, som kan betarfwa något werke och timber till huusbygningar, och torre Eekar till Jordeträn, såssom och tilläteligit swediande, på dhe orther det kan skie, sampt rödia och rensa muhlbethe, att effter dhe der på gifne Kongl. resolutio-

ner, reesa om dess erhollande een så lång wäg, icke härhoos förtijgandes att med Påstens ankomst och afgående, effter dess nu wahrande inrettning, många pressante ährenders förrettningar på denne orthen komma till att längre uthdrage tiden, än det i Giötheborg kan skie och wärckställas, hwiiket sielfwa beskaffenheten med Påsten wijdare gifwer wid handen.

2.

I händelse att något fienteligt sig här på Orthen tilldraga skulle, så står detta Lähnetz Cantzlij och Cammarsaker i största fahra, efftersom Wähnersborg är een öppen fläck, och så när till Norska gräntzen belägen, så att ett partie af fienden kan dem lätteligen öfwerumpla och borttaga eller förbränna, som det skiedde i sidsta Krijget att ett partie gick in på Dahls Land, och brände nästan Trediedehlen af heela Landet, warandes icke längre herifrån än $1\frac{1}{4}$ mijhl. Skulle heremot någon reflexion kunna dragas på dhe här i Staden opsatte Residentzbygningarne, så äre dhe opbygde icke af någon Cronones eenskijlte medell utan af Stadens inkomster, som öfwerskutit dehras Stat, sedan betienterne undfått dheras löhn, kunnandes dhe ändå komma till nytta, såssom till Rådstugu, Accijse Cammar, Jembwähl huus för Borgmästaren att boo uthi, samt till kiällare och Wärdzhuus, såssom och till Tyghuus för Wästgiötha Dahls Regemente, att hafwa gewähr, ammunition och Tält uthi, som det och nu till een dehl brukas till.

3.

Föruthan det att Elfsborgs Lähnss Landtrenterij är i Giötheborg, som esomoftast förorsakar stort hinder, då man behöfwer hastige beskied och underrettelser af Räntmästaren, att man dermedh måste dröija till dess som Påsten går eller och sända någon Express dijt neder med någre dagars förlopp, innan som man swar kan få tillbaka, Så ähr och uti Kiällar Hwalfwen under Kongzhuset, Cassan för Elfsborgs Lähns och Westgiötha Dahls Infanterie Regementers medell, så att hwar gång när dhe samme antingen skole insettas, uthtagas, eller Cassan inventeras, måste Landzhöfdingen som är anbefalt att hafwa den eena Nyckelen dertill, med stoor omkåstnad och tidspillan, samt Kongl. Maj:tzienstz försettiande, reesa dijt neder, och Hwalfwen sampt Kistorne, som desse medel äre förwarade uthi, både öppna och tillsluta.

Alla bythessgodzen¹⁾, om hwilkas angifwande så strenge-
ligen är anbefalt, äre alle belägne i dhe kring Giötheborg Si-
tuerade Härader, som Marck, Kind, Giäsene, Redwäg, Åhs och
Weens Härader, fallandess altså Landshöfdingen omöijeligt
att hafwa på dhe förordnade Landtmätare een sådan opsicht,
som Elliest kunde skie der han wore dem något närmare, och
kunde genom påsten, effter sakens beskaffenheet, eller and-
re tienlige Medell dem offtare påminna och obligeras dem till
deras ombetrodde ämbetens Skyldigheet. Och är Jembwähl
i desse Härader till att finna emoth 300:de Ödeshemman, hwar-
emot på Dahls Land intet öfwer Twenne, och dhe andre kring
Wennersborg belägne Härader, fast ringa Ödeshemman, stå
till att finna; Ty wore för Kongl. Maj:tz dienst nyttigast, att
Landzhöfdingen bodde närmare wid slijke Orther som sig
största swagheeten befinner, dem wid hwariehanda tillfelle
att kunna ophielpa och understödia, hwarwid och märckeligen
det stooras underslef kunne betagas, som skier med Eekeskog
och annat wärckes bortförande från Bollebygdz, Marckz och
Kuhlingz Härader, af Hallandsfarare och andre, hwaröfwer
wid sidste Rixdag är wordet klagat, hwilket alt bättre kunne
hämmas der Landzhöfdingen bodde i neigden, och på Jägeriej
och Skogzbetienterne, hwilke alle boo der nedre i ofwan-
bem:te Härader, kunna hafwa ett waaksamt öga, hwilket nu
i Wennersborg icke med så gott efftertryck kan låta sig göra,
wahrandes åthskilliga flere Skiähl herwid att anföra, för hwil-
ka man för widlytigheet skull welat inneholla.

Men Macklier var tydligen inte riktigt säker på att hans
sälunda framförda synpunkter utan vidare skulle påverka hö-
ga vederbörande i önskad riktning. Därför avsände han sam-
ma dag, som han avlätit nyssnämnda memorial, även en an-
nan skrivelse, fast av helt olika slag. Den var avfattad på
franska och saknade annan överskrift än "Monsieur", men
var synbarligen riktad till referendarien Christian von

¹⁾ D. v. s. gods, som kronan vid jordabyten överlätit och som berör-
des av reduktionen 1655 och 1680.

Schantz¹⁾), en sekreterare i Kungl. Maj:ts Kansli. Den lyder i översättning²⁾):

Bäste Herre.

Ehuru jag icke har förmånen att vara närmare känd av Eder, vågar jag dock hoppas, eftersom jag sedan länge åtnjutit Eder Herr broders, Louis de Schantz, speciella vänskap, att detta skall tjäna mig såsom introduktionsbrev att vinna även Eder vänskap och att jag tack vare den skall kunna vårda mig om provinsen Elfsborgs bästa och om dem, som höra hit. Och enär ett mycket gynnsamt tillfälle att lyckas ernå detta just nu erbjuder sig, eftersom min gamle hedersvän Herr General de Schonleben har bestämt beslutat, då han framförde sina ödmjuka nyårsönsknningar till Hans Maj:t, att verkligen taga avsked, likväl med villkor, såsom han själv sagt mig, att stanna kvar på sin post ända till medio av maj på grund av transportsvårigheterna, så tvivlar jag alls inte på att de andragarna skälen, om de med Eder vanliga skicklighet framläggas inför Hans exc. Greve Piper³⁾), skola visa sig förtjäna hans övervägande, så betydelsefulla och välgrundade som de äro, mot vilka skäl man skulle kunna framdraga det hindret, att, som jag ej längre är i militär tjänst, det skulle illa anstå mig att residera i en garnisonsort, men — som min företrädare, avlidne Herr Hendrich Falckenberg,⁴⁾ som aldrig varit militär, värdigt uppfyllt sina plikter som Guvernör över hela provinsen Elfsborg — med rekrytutskrivningar och andra därmed sammanhängande uppgifter — kanske också jag skall kunna gå i land med dem efter att hava tjänat som officer i 25 år, och tjänat under denna tid i främmande land, kommenderat en bataljon västgötar i slaget vid Lund och ett av de Kongl. gardena i dräbningen vid Landskrona och sedan varit överste i 14 år i följd och de senaste två åren fört befäl såsom vice-guvernör i Skåne och kommendant i Malmö, så att om Hans Maj:t funne för gott att till det uppdrag jag innehar av hans nåd och godhet lägga förmånen av en syssla av militär karaktär, jag skall med Guds hjälp kunna komma till rätta med densamma, då så påfordras, lika väl som mina kamrater, som åtnjuta en dylik förmån, på vilken jag tack vare Edra bona officia kanske

¹⁾ F. 1655, d. 1702.

²⁾ För denna översättning stannar jag i tacksamhetsskuld till fil. mag. fru Märta Peterson.

³⁾ Karl Piper, f. 1647, d. 1716.

⁴⁾ F. 1634, d. 1692, landshövding i Älvsborgs gamla län 1674—1676.

skall få tillfälle ge bevis, då jag inte tvivlar på att Eder sedvanliga skicklighet, applicerad på rätt tid och ställe, skall framkalla till min favör den ynnest och välvilja med vilken Hans Exc. Greve Piper har sedan länge hedrat mig, en sak för vilken jag skall visa min erkänsla genom en liten "reconnaissance" av 100 "Escus en espece"), och skall jag inte underlåta att ge bevis på min ödmjukaste och undergivnaste tacksamhet åt den Herre, som benäget vill intressera sig för mig och åt vilken jag samtidigt framlämnat ett brev innehållande min ödmjuka anhållan, liksom över huvud taget alla subalternernas, medan jag åt mig själv reserverar äran att kunna framföra mina lyckönskningar vid nya årets början. Jag ber Eder vara övertygad, att Ni kan utjämna för mig de svårigheter, som kunna möta, och ge mig tillfälle att erkänna mig vara med full tacksamhetsskuld Min Herres ödmjukaste och lydigaste tjänare

D. Macklier.

Från Venersborg d. 5 dec. 1699.

Jag har för avsikt att med Guds bistånd begiva mig till Stockholm efter Julhelgen, där jag hoppas kunna klart bevisa rättmätigheten i min begäran och muntligen försäkra Eder om mina ödmjuka tjänster.

De i brevet antydda förhållandena tarva någon förklaring. Med "General de Schonleben" avsågs den då 86-årige landshövdingen i Göteborgs och Bohus län Johan Benedikt von Schönleben²⁾. Denne hade sitt residens på Bohus fästning. Samtidigt som han var landshövding, förde han såsom guvernör "ett absolut kommando" över de i Göteborg förlagda trupperna. Mackliers avsikter voro ganska dubbelbottnade. Han ville ha kvar landshövdingeämbetet i Älvsborgs län men residera i Göteborg; syftet med bosättningen i Göteborg var att komma åt guvernörskapet och därigenom det omedelbara befälet över Göteborgsgarnisonen.

Macklier lyckades emellertid icke vinna gehör för sina pla-

¹⁾ Uppenbarligen en föga diskret "handtryckning".

²⁾ F. 1613 i Tyskland, d. 1706, landshövding i Göteborgs och Bohus län 1682—1700, gift i sitt 2:a gifte med en faster till Mackliers maka och syster till Rutger von Ascheberg.

ner hos höga vederbörande. Vänersborg förblev residensstad för Älvsborgs län, alla Mackliers förflyttningsförsök till trots. Till Schönlebens efterträdare som både landshövding och guvernör med residens i Göteborg utnämndes amiralen Erik Sjöblad¹⁾.

Så slutade det första försöket att flytta länsresidenset från Vänersborg.

¹⁾ F. 1647, d. 1725; blev 1711 suspenderad från sina ämbeten.

RAGNAR FALK.

ÅRSKRÖNIKA 1946.

Ja, så är det jul igen, och här sitter vi för att beundra varandra och vår barndoms stad.

Det är något särskilt med barndomens stad och barndomens jul. Har julesnön någonsin synts Er vitare än här, ha julljusens brunnit klarare, ha klockorna ringt samman till julbön mera malmfyllt än här, och ha stjärnorna någonsin tindrat med en sällsammare glans än över Eder barndoms jular? Och inte heller kan väl dagens skyltfönster mäta sig med gångna tidens. Med vilken förväntan gingo vi inte från skyltfönster till skyltfönster söndagen före jul. Det var små fönster och skumma fönster, om vi jämför med dem vi nu ägna ett förstrött intresse. I guldsmed Holms fönster hamrade en liten tomte oförtrutet år efter år på en gyllne ring, i Almlöfs trängdes stinna vinflaskor med russin, nötter och apelsiner, vid apotekshuset lyftes vi upp mot ett fönster bräddfyllt av leksaker, och hos Bräutigams radades marizipangrisar och chokladtomtar upp i imponerande led. Men så kom den nya tiden — världskrigens och krångelsveriges —; fönstren blevo större, ljusare, lyxigare men fattigare och mera opersonliga. Också staden har blivit ljusare, neonbelysningarnas dekorativa slingor konkurrera med ljusguirlanderna över gatorna, och Lucia, ”glorisk i sin högtidsskrud”, som en skald så vackert sagt, skrider genom staden som en amerikansk pinuppa och skapar julpreludiernas västgötaklimax. I allt detta moderna jul-tingeltangel lyser den s. k. kommunala julgranen i förnäm avskildhet på torget. Men den tänds inte förrän julafton exakt

kl. 16,45 tut! Detta anser dock stadens köpmän vara för sent. Och då inställer sig frågan: "Är julen endast ett affärsintresse?", vilken framkastats i E. L. A. av en behärskat upprörd insändare. Om jag är rätt underrättad, ansågs frågan vara av sådan betydelse, att stadsfullmäktige tagit den under omprövning och givit insändaren rätt i, att åtändningen av granen är en "traditionsrik och vacker inledning å julfirandet". Så nu blir det som det har varit, och "krassa merkantila intressen" ha icke fått spoliera denna speciellt vänersborgska pålysning av julefridens inträdande. Med tal av prosten och sång av "Sjung, sjung".

En nyhet för året i stadens julfirande är den officiella jultomten. Mot en moderat taxa kan man få hyra en jultomte — ring så kommer han — och han övertar, har jag läst, "den oftast av äldre familjemedlemmar tidigare beklädda, rätt så besvärliga funktioner". Tiderna gå framåt, t. o. m. jultomten blir officiell, och det skall bli en rätt unik upplevelse, när om några år jultomtarne bilda fackförening. O, forna tiders jular!

Jo, nog förändras mycket, men våren rör man inte på. Våren är alltid lika ny, fylld av nuet och framtidsdrömmar, av vårtal och sång. Flickorna kuttrar och huttrar i nya vårdräkter, vita och blå mössor sättas på ungdomliga ännen, våren hälsas från läroverkstrappan och andra upphöjda ställen och "Vintern ra..." ljuder nu som på kvartettsångarnas tid över staden. Den enda fromma önskan jag skulle ha beträffande vårfirandet är, att inte musikpaviljongen i plantaget må tas i anspråk för så upphöjda ändamål som att hälsa våren. Detta förfärliga skygge står fortfarande kvar. Finns det ingen pyroman i staden? Det räcker till ett valborgsmässobål. En nyhet på det sångliga vårfirandets område kan noteras. Man sjunger nu också "Wein, Weib und Gesang"! Enligt vad jag inhämtat, lär det "ha låtit mycket bra och kanske också träf-

fat valborgsmässostämningen rätt väl". Det är så sant som det är sagt.

Det är nog bara våren, som alltid blir sig lik. Allting förändras och förnyas. Till och med en så vördnadsvärd institution som stadsfullmäktige. Det är inte bara det, att nu på nyåret blir det en hel del nya namn, varav många kvinnliga, i församlingen; man har också bytt sammanträdeslokal och flyttat från stadshuset till läroverket. Stadens tyranner ha tagit skrivsalen i besittning, och där samlas nu en gång i månaden vad staden har ypperst av klokskap och insikter. Den dagen förekommer nog inget fusk i lokalen. Ämnena, som skall behandlas, har man fått ta del av i god tid, åsikterna och synpunkterna på ämnenas behandling likaså. Att sedan högern anser ett, socialdemokraterna ett annat och folkpartiet något mitt emellan, det är en sak, som inte förändrar det faktum, att fusk inte skulle löna sig. Ätminstone inte om man trivs i församlingen och vill sitta där mer än fyra år.

Vad sker nu i skrivsalen andra tisdagen i varje månad? Ja, förutom vad jag tidigare berättat om den kommunala julgrannen, så är det nog en hel del. Men utsocknes, som jag numera är, måste jag erkänna, att jag vet rätt litet om alla de beslut, som fattats, men att de äro många och betydelsefulla, tvekar jag inte om. Staden blir snyggare, men därför kanske inte alltid vackrare, gatorna blir fortfarande allt bättre och bättre. För de gamla byggs pensionärshem, och för de yngsta ordnas lekplatser och daghem. Men något, som man inte lyckas med, tycks vara att få brofästet för den nya bron färdigt. Det tycks vara något av ett tantalusarbete, såvida det inte är blåsutborna som saboterar det hela. Eller Ödet. För det är väl inte någon slags sabbatssabotör, som på det sättet löser sitt fritidsproblem. Om det nu skulle vara så, att på sista tiden palisaderna kommit bort — jag har inte vågat mig ut för att kontrollera saken i detta gråkalla annandagsväder —, så tar

jag tillbaka ungefär alltsammans. Men de här raderna ha ju i alla fall gjort tjänst som fyller i krönikan.

Gamla hamnkanalen har förändrats. Nu ligger småbåtar idylliskt sida vid sida, där förr stockholmsbåtarne lade till, nyfiket beskådade av stadens förstärkta ledighetskommitté med "Snetjäften" och "Kalle potäta" i spetsen. Det var som om en fläkt från stora världen för en kort stund svepte över staden, när alla dessa resenärer från fjärran länder kastade förströdda blickar ut över den församlade menigheten, innan de fortsatte färden på "Sveriges blåa band". Nu puttrar i stället aktersnurror in i kanalen med fläktar från Ursand, Takan och Timmervik.

En gång drog jag i ungdomligt oförstånd i härnad mot Skräcklans omdaning. Jag och många med mig ville bevara Skräcklan i någorlunda orört skick. Men borgmästare Sandén drev sin vilja igenom, och han lyckades göra Skräcklan till en park och en promenad, som vi alla kunna vara stolta över att äga. Rudolf Sandén är icke mer men har vid Skräcklans strand rest sig ett äreminne, som skall leva honom efter.

Om det till äventyrs skulle vara någon vänersborgare, som inte skulle känna sin stad, så kan denna okunnighet numera avhjälpas. "Känn din stad" lyder parollen, och under sakkunnig ledning föres den fåkunnige omkring till fängelse, sinnessjukhus, bryggeri och torrmjölksfabrik. Och ut i stadens stora skogar, där vännen Westerberg hoppar omkring på tuvorna och talar om bonitet och återväxt lika sakkunnigt som en norrländsk brukspatron.

Vi ska få en stor fin oljeledning från Uddevalla över Vänersborg och uppåt landet. Naturligtvis ska den gå från Uddevalla och inte från Göteborg, fast hamndirektör Oswald sagt, att oljan skall hämtas, där oljan finns. Inte visste vi förut, att det fanns oljefyndigheter i Göteborg, men det är ju

överraskande tider vi lever i, så det kanske inte dröjer länge, innan en skog av borrtorn reser sig på Hisingen och i Masthugget.

För att inte släppa kontakten med fjärran länder och för att jag, liksom kungen, ska kunna konstatera, att förhållandet till främmande makter är gott, har Gillet utsänt en värderad broder till Konungarnes Konung, Hans Majestät Haile Selassie i Addis Abeba. Det är vår förhoppning, att Sune Wetterlundh där kommer att organisera ett Addis Abebas Söners Gille, och vi ska sedan med uppmärksamhet följa detta vårt brodergilles förehavanden. Om Sune skulle få tid över, kan han säkert ge Haile en hel del goda råd, huru förvaltningen av Etiopien ska organiseras. Med gilletts internationella verksamhet obekanta personer påstå t. o. m., att detta skulle vara hans huvudsakliga uppgift. Huru därmed än må förhålla sig, kommer Sune Wetterlundh säkert att skilja sig från sina uppgifter med heder.

På torget har det blivit en brunn. Vad ska man nu säga om den? Med hänsyn till de vänersborgare i förskingringen, som inte haft tillfälle att se konstverket men möjligen läser denna krönika, när den kommer i tryck, ska jag försöka att ge en beskrivning. Ur ett rektangulärt kar reser sig en pelare, på vars krön en båt (möjligen skuta, kanske bojort) balanserar. Omedelbart under båten framspringa kraftiga vattenkaskadrar, varom mera sedan. Båten's konstruktion är märklig såtillvida, att såväl bogspröt som mast äro kraftigt överdimensionerade. På vådlig seglats i denna båt befinna sig en äldre och en yngre jätte, båda av mänskligt utseende, ivrigt spejande nedåt Edsgatan efter en rådig vandrare, som kunde framskaffa en stege (eventuellt den från Sparrebystens avtäckning) och hjälpa ner dem på terra firma. De böra då placeras på betydande avstånd från brunnen, då ovan nämnda vattenkaskader visat sig vara "nog så opålitlig och vid ett tillfälle

omsorgsfullt nedstänkt kringstående åskådare". Och liksom polisen Dahlgren på sin tid, så tar inte heller vattenmassorna hänsyn till person. Varom kunnat läsas i Grönköpings Veckoblad och den övriga pressen.

Min son har tjuvläst i manuskriptet och frågar, varför jag ska vara så elak, när jag skriver. På detta svarar jag, att den man älskar den agar man, och tillägger med hänsyftning på vad som sagts om brunnen, att om tycke och smak ska man inte diskutera. Så, käre vänersborgare i förskingringen, lita inte på min beskrivning utan res hit och se själv!

Så har jag då kokat den vanliga soppan på de lokala nyheternas spik, och det återstår bara att i korthet omnämna in- och utrikes nytt.

I september gick svenska folket till val. En del vann och en del förlorade, men ingen tycks vara riktigt nöjd. Så man börjar redan tala om 1948 års val. Då ska samtliga partier tydligen visa, vad de verkligen förmår.

En höstdag kort efter valen gick Per Albin Hansson ur tiden. Folkhemmets fader, statsmannen och arbetarehövdingen följdes till den sista vilan av blågula och röda fanor och ett helt folks saknad. Svårt blir det att fylla tomrummet efter den mannen.

En gammal vis fransman påstod, att "de onödiga lagarna försvaga de nödvändiga". Sanningen av den satsen har på sistone blivit uppenbar i vårt land, och vi har upptäckt, att vi bor i Krängel-Sverige. Det är visserligen ingen nyhet, det har vi nog haft på känn i många år nu, inte minst under kristiden, men det är särskilt värdefullt, att upptäckten gjorts av dem, som Segerstedt brukade kalla för översåtarna. Statsrådet Danielsson har med friskt mod påtagit sig uppgiften att rensa upp i den svenska byråkratiens Augiasstall. Mätte nu bara inte beslutsamhetens friska färg gå i eftertankans kran- ka blekhet över.

Handelsförbindelserna ha börjat återupptagas, och vi dränkas snart i plastics, pälsar och rysk kaviar. Statsrådet Myrdal har, liksom tidigare i befolkningsfrågan, "nytänkt" de handelspolitiska problemen, och kommit fram till rätt förbluffande slutsatser, som vi inte här ska gå in på. Men att han säkrat importen av pälsar och kaviar, ska han naturligtvis hållas räkning för av dem, som efter att ha blivit källbeskattade av Wigforss ha en slant över.

Ej ens morgonrodnaden av den fagra nya värld, som skulle byggas upp ur spillrorna av den gamla, kan ännu skönjas. Freden har ännu ej blivit definitiv, imperialismen är icke död, den har endast fått ändrad mantalsskrivningsort, och diktaturer frodas fortfarande, även om de klädas i demokratiens kapprockar. En förmodligen symboliskt tänkt handling har man emellertid lyckats med: i stället för N. F. ha vi fått F. N. Det är helt enkelt genialt, att markera avståndstagandet från det gamla, genom att låta två bokstäver byta plats. Men i övrigt fortsätter tråtan om vetorätt, avrustning och Gud vet allt. Det är en förvirrad värld vi lever i, och det är svårt att bringa reda i begreppen. Det är faktiskt hopplöst att spilla ord på allt det storpolitiska trasslet under året. Och julen är ju en fridens högtid, så vi låter väl Bevin och Byrnes och Molotov och vad de nu heter, alla dessa stora, träta sig trötta, och lever på hoppet, att världen åtminstone inte ska bli sämre under det år som kommer.

Och slutligen: Måtte julen ha varit god och det nya året bli gott för gilletts medlemmar och för vår hemstad!

Vänersborg den 26 dec. 1946.

ELOV NORDÉN.

MINNESRUNOR 1946.

De gå bort, den ene efter den andre av dem, som för gilleskrivaren och hans generation under uppväxtåren på ett alldeles särskilt sätt ingingo i och satte färg på stadsbilden i vår goda stad. Sålunda har liemanen i år skördat fyra gamla vänersborgare, vilka alla livet igenom förblevo sin födelsestad trogna.

f. Lokföraren AXEL BROBECK avled i Vänersborg den 3 februari 1946. Han föddes i Vänersborg den 16 mars 1874. Endast 16-årig anställdes han vid Uddevalla—Vänersborg—Herrljunga järnväg, där han i vederbörlig ordning passerade graderna och med 1916 års ingång betroddes med den ansvarsfyllda posten som lokförare. Han avgick med pension år 1934. Ordning, reda och plikttrohet karakteriserade Brobecks långa tjänstetid vid järnvägen. Han var en man, som väl visste, vad han ville, men uppträdde försynt och korrekt mot dem, som tänkte annorlunda än

han. Naturen och dess skönhet fängslade honom mycket. Brobeck var i mycket en intressant personlighet. — Han inträdde i Vänersborgs Söners Gille år 1933.

f. Bryggeriägaren OSKAR JULIUS OLSSON avled i Vänersborg den 4 mars 1946. Han föddes i Vänersborg den 12 april 1881. I unga år övertog han av sin fader det Eliassonska svagdricksbryggeriet, som han under lång tid drev, tills rörelsen år 1930 överläts i andra händer. Olsson hörde till de stilla i samhället. I yngre år var han en framgångsrik skytt. Han efterlämnade minnet av en gladlynt, oförarglig människa. — Olsson blev medlem av Vänersborgs Söners Gille redan år 1909.

Byggmästaren RICKARD GULLBRANTZ avled i Vänersborg den 30 september 1946. Han föddes i Vänersborg den 10 februari 1871. Efter att i yngre år hava praktiserat i yrket, etablerade han sig på äldre dagar som egen företagare och har under årens lopp uppfört ett flertal byggnader inom staden, särskilt i det södra området. Med Gullbrantz har en hantverkare av den gamla goda stammen gått ur tiden. Gladlynt, humoristisk och slagfärdig hörde han till dem, som man gärna råkade och pratade med. Med honom har stadsbilden förlorat en av sina mest markanta

profiler. — Gullbrantz inträdde i Vänersborgs Söners Gille först år 1941.

f. Lokföraren ALFRED JOHANSSON avled i Vänersborg den 5 november 1946. Han föddes i Vänersborg den 16 maj 1867. Sin långa arbetsdag började han vid Vänersborgs mekaniska verkstad, varifrån han vid 16 års ålder flyttade över till Uddevalla—Vänersborg—Herrljunga järnväg. Efter att snabbt hava passerat graderna fyllde han — efter vad han själv påstod — längre än någon annan i landet det ansvarsfulla värvet som lokförare. Han pensionerades år 1931 efter hela 48 års tjänstetid. Johansson var av gammalt gott kärnvirke. Lyhörd för allt, som rörde sig i

hemstaden och omvärlden, var han från starten med i lokmännens organisation och järnvägsmännens kamratförening. Den senares sammankomster försummade han aldrig. Även andra föreningar såg i honom en trofast medlem. Utrustad med en rikt flödande poetisk ådra föredrog han vid högtidliga tillfällen med djup inlevelse och kärleksfylld entusiasm sina dikter till arbetets ära och hemstadens skönhet, och gripande var hans skaldeskildring i denna krets av "Den sista signalen" från den älskade ånghästen. Den nya tiden med el-lok och annat otyg gillade han inte. En lycklig omständighet gjorde, att gilleskrivaren fick glädjen komma den gamle hedersmannen rätt nära. Vi bevara alla efter honom minnet av en god vänersborgare. — Johansson blev medlem av Vänersborgs Söners Gille år 1930.

Gunnar Hjorth.

*Sida vid sida falla de,
samlas allt fler och fler,*

*somliga tidigt kallade,
andra, då sol gått ned.*

*Skuggorna breda sig om dem,
vilan är djup och lång.
Domnande kvällsvind söver dem,
susar sin vaggande sång.*

Vänersborgs Söners Gilles styrelse- berättelse för år 1946.

Styrelsen för Vänersborgs Söners Gille får härmed avgiva följande berättelse över verksamheten under år 1946:

Inom sig har styrelsen för sagda år utsett: till andre ålderman handels-trädgårdsmästaren Anton Thernquist, till gilleskrivare taxeringsintenden Gunnar Hjorth och till kassafogde bankkassören Primus Anderson. Styrelsen har under året haft 7 sammanträden.

Gillet har under året varit samlat till årsstämma den 26 mars och till högtidsstämma annandag jul. Till den senare hade 39 av Gillets medlemmar infunnit sig. Förste åldermannen höll därvid föredrag över ämnet: "Ur Tidning för Wenersborgs Stad och Län åren 1829—1830".

Gilletts årsskrift har under året utkommit med sin femtonde årgång och tillställts samtliga medlemmar.

Ur "Knut Hernströms Understödsfond" hava utdelats 3 julgävor. Däremot har ur "Major Oscar Wenerströms Understödsfond" ej heller år 1946 någon utdelning kunnat ske.

Medlemsantalet utgjorde vid 1946 års utgång 377, varav 8 ständiga medlemmar. Under året hava 4 ledamöter avlidit, 1 avförts på grund av stadgeföreskrift och 27 tillkommit.

Beträffande ålderdomshemmet med tillhörande fond hänvisas till fastighetsföreningens särskilda styrelseberättelse.

Över Gillets kassor och fonder lämnas följande redogörelse:

1. ALLMÄNNA KASSAN:

Behållning från år 1945	360: 34
Inträdes- och årsavgifter	1.468: —
Försålda årsskrifter	38: —
Gåvor	90: —
Ränta	14: 11 1.610: 11
Kronor 1.970: 45	

Inkassering av årsavgifter	101: 70	
Bidrag till kostnaden för årsskriften	406: 79	
Kostnader i samband med gillestämmor ..	56: 80	
Lokalhyror	181: 25	
Inköp av fotografier	23: 50	
Kransar och blommor	40: —	
Bankfack	10: —	
Annonser	26: 88	
Trycksaker	97: 27	
Porto och telefon m. m.	70: 60	1.014: 79
Behållning till år 1947: Innest. i bank	896: 21	
Kontant i kassan ..	59: 45	955: 66
	Kronor	1.970: 45

2. VÄNERSBORGS SÖNERS GILLES FÖRSKÖNINGSFOND:

Behållning från år 1945	3.575: 49	
Gåva	25: —	
Ränta	89: 43	114: 43
	Kronor	3.689: 92
Behållning till år 1947: Innest. i bank ..	Kronor	3.689: 92

3. NAMNKUNNIGA VÄNERSBORGARES MINNES FOND:

Behållning från år 1945	563: 83	
Ränta	14: 07	
	Kronor	577: 90
Behållning till år 1947: Innest. i bank ..	Kronor	577: 90

4. KNUT HERNSTRÖMS UNDERSTÖDSFOND:

Behållning från år 1945	2.055: —	
Ränta	84: 27	
	Kronor	2.139: 27
Utdelade julgåvor	80: —	
Kostnad vid utbyte av obligationer	18: 74	98: 74
Behållning till år 1947: Obligationer	2.000: —	
Innest. i bank	40: 53	2.040: 53
	Kronor	2.139: 27

5. HJALMAR A. LINDEDALS MINNES FOND:

Behållning från år 1945	3.891: 21	
Ränta	142: 53	
	Kronor	4.033: 74
Kostnad vid utbyte av obligationer	37: 45	
Behållning till år 1947: Obligationer	2.000: —	
Innest. i bank	1.996: 29	3.996: 29
	Kronor	4.033: 74

6. MAJOR OSCAR WENERSTRÖMS UNDERSTÖDSFOND:

Behållning från år 1945	3.116: 70	
Ränta	123: 35	
	Kronor	3.240: 05
Kostnad vid utbyte av obligationer	37: 45	
Behållning till år 1947: Obligationer	2.000: —	
Innest. i bank	1.202: 60	3.202: 60
	Kronor	3.240: 05

7. WILHELM och NORA MALMBERGS DONATIONSFOND:

Behållning från år 1945	11.176: 04	
Ränta	501: 16	
	Kronor	11.677: 20
Livränta	300: —	
Kostnad vid utbyte av obligationer	187: 10	487: 10
Behållning till år 1947: Obligationer	10.000: —	
Innest. i bank	1.190: 10	11.190: 10
	Kronor	11.677: 20

8. 25-ÅRSMÄNNENS FOND:

Behållning från år 1945	635: 04	
Annonser i årsskriften	350: —	
Bidrag till kostnaden för årsskriften	406: 79	
Ränta	9: 88	766: 67
	Kronor	1.401: 71
Årsskriften 1946	756: 79	
Behållning till år 1947: Innest. i bank	644: 92	
	Kronor	1.401: 71

Vänersborg den 18 februari 1947.

BERTEL HALLBERG.

ANTON THERNQUIST.

GUNNAR HJORTH.

PRIMUS ANDERSON.

BROR FOCK.

BRUNO STERNER.

KURT HALLBERG.

Granskningsberättelse.

Undertecknade, vid ordinarie gillestämma utsedda granskningsmän för Vänersborgs Söners Gille, få, efter fullgjord granskning av 1946 års räkenskaper och förvaltning, avgiva följande granskningsberättelse:

Vid genomgången av Gillets räkenskaper, balansräkningar och övriga handlingar har ådagalagts, att räkenskaperna blivit förda med omsorg och noggrannhet, att inkomsterna blivit i vederbörlig ordning bokförda samt att utgifterna äro behörigen bestyrkta.

Den av styrelsen lämnade redogörelsen över Gillets och dess olika fonder ställning är fullt i överensstämmelse med de oss förelagda räkenskaperna, och dess riktighet bestyrkes till alla delar.

Vi hemställa, att styrelsen tacksamt måtte beviljas full ansvarsfrihet för 1946 års förvaltning.

Vänersborg den 19 mars 1947.

THORSTEN GULZ.

ERIK CARLSSON.

Granskningsmän.

— -:- —

Vänersborgs Söners Gilles Fastighetsförenings styrelseberättelse för år 1946.

Styrelsen för Vänersborgs Söners Gilles Fastighetsförening u. p. a. får härmed avgiva följande berättelse över föreningens verksamhet under år 1946:

Räkenskaperna utvisa följande:

ÅLDERDOMSHEMMET:

VINST- och FÖRLUSTKONTO:

Inkomster:

Hyrors konto	3.916:—	
Årsavgifters konto	352:—	4.268:—
	Kronor	4.268:—

Utgifter:

Löners konto	1.548:—
Bränsle konto	1.185: 28
Ljus konto	274: 88
Vattenavgifters konto	39:—

Renhållnings konto	67:—	
Reparationers konto	358:05	
Försäkringsavgifters konto	121:79	
Skatters konto	286:34	
Räntors konto	18:14	
Diverse omkostnaders konto	129:75	
Inventariers konto (avskrivning)	102:16	
Reservfondens konto	15:—	4.145:39
Kapital konto (ökning under året)		122:61
		Kronor 4.268:—

IN- och UTGÅENDE BALANS KONTO:

<i>Tillgångar:</i>	den 1/1	den 31/12
Fastigheters konto	47.000:—	47.000:—
Bränsle konto	706:—	577:50
Inventariers konto	2.043:26	1.941:10
Obligationers konto	50:—	50:—
Bankräkningars konto	98:10	174:40
Kassa konto	168:70	160:67
	Kronor 50.066:06	49.903:67

<i>Skulder:</i>		
Reservfondens konto	1.735:—	1.750:—
Låne konto	1.300:—	1.000:—
Kapital konto	47.031:06	47.153:67
	Kronor 50.066:06	49.903:67

SYSKONEN INGEBORG och GOTTFRID ELIASSONS

DONATION:

Behållning från år 1945		27.504:73
Ränta		903:98
	Kronor	28.408:71
Livränta		480:—
Behållning till år 1947: Obligationer	20.200:—	
Utestående lån ..	1.000:—	
Innest. i bank ..	6.396:11	
Kontant i kassan	332:50	27.928:71
	Kronor	28.408:71

Av redogörelsen framgår, att ålderdomhemmet det gångna året kan uppvisa ett — om än ringa — driftsöverskott. Styrelsens förra året uttalade förhoppning om balans i räkenskapen har alltså infriats. Emellertid har styrelsen vid hemmets drift att brottas med betydande svårigheter, vartill kommer, att detta efter 25 års tillvaro ännu icke kan anses ens i ringa omfattning hava tillgodosett de syften, som uppsattes vid hemmets tillblivelse. Styrelsen har också under övervägande förslag, som skulle komma att med hänsyn till tidens krav bättre tillgodose det ändamål, som varit avsett med de i ålderdomshemsfastigheten nedlagda donationsmedlen. Efter ytterligare utredning har styrelsen för avsikt att framlägga förslag i ämnet för Gillet och fastighetsföreningen.

Det ur Eliassonska fonden till ålderdomshemmet utgivna lånet har nedamorterats till 1.000 kronor.

Vänersborg den 18 februari 1947.

BERTEL HALLBERG.

<i>ANTON THERNQVIST.</i>	<i>GUNNAR HJORTH.</i>	<i>PRIMUS ANDERSON</i>
<i>BROR FOCK.</i>	<i>BRUNO STERNER.</i>	<i>KURT HALLBERG.</i>

Revisionsberättelse.

Undertecknade, av Vänersborgs Söners Gilles fastighetsförening utsedda att granska föreningens räkenskaper för år 1946, få härmed avgiva följande berättelse:

Räkenskaperna äro förda med god ordning och reda samt utgifterna styrkta med behöriga verifikationer.

Fastighetens förvaltning har handhåfts på bästa sätt.

Föreningens ställning framgår av den i styrelsens berättelse avgivna redogörelsen, vilken är i full överensstämmelse med de av oss genomgångna räkenskaperna, vilka av oss bestyrkas.

Vi tillstyrka, att styrelsen tacksamt beviljas full ansvarsfrihet för 1946 års förvaltning.

Vänersborg den 19 mars 1947.

THORSTEN GULZ.

ERIK CARLSSON.

Revisorer.

— :- —

Sammanställning
över Vänersborgs Söners Gilles tillgångar vid utgången
av år 1946.

Allmänna kassan	955: 66	
Vänersborgs Söners Gilles Försköningsfond	3.689: 92	
Namnkunniga Vänersborgares Minnes fond	577: 90	
Knut Hernströms Understödsfond	2.040: 53	
Hjalmar A. Lindedals Minnes fond	3.996: 29	
Major Oscar Wenerströms Understödsfond	3.202: 60	
Wilhelm och Nora Malmbergs donation	11.190: 10	
25-årsmännens fond	644: 92	26.297: 92
Ålderdomshemmet	47.153: 67	
Syskonen Ingeborg och Gottfrid Eliassons donation	27.928: 71	75.082: 38
		Kronor 101.380: 30

— — — — —

VÄNERSBORGS SÖNERS GILLES
MEDLEMMAR

1946.

Medlemmar.

	Födelse- år	Inträ- desår
ALMGREN, BOO, Köpman, Jonsered	1908	1943
ALMQVIST, HARRY, Byråföreståndare, Vänersborg	1894	38
ALMQVIST, HENNING, Folkskollärare, Vänersborg	96	46
ALMQVIST, SVEN, Studerande, Vänersborg	1931	46
ANDERSSON, ALVAR, Handelsbiträde, Vänersborg	16	45
ANDERSSON, ARNE, Folkskollärare, Stockholm	17	43
ANDERSSON, AXEL, Sanatorievaktmästare, Vänersborg	01	30
ANDERSSON, ERIK, Elektriker, Göteborg	1897	40
ANDERSSON, ERIK T., Garveriarbetare, Vänersborg	96	30
ANDERSSON, FRITIOF, Rättare, Vänersborg	97	42
*ANDERSSON, GOTTFRID, f. d. Överpostiljon, Uddevalla ..	78	07
ANDERSSON, GUSTAF, Reparatör, Vänersborg	1901	32
ANDERSSON, GÖSTA, Syssloman, Borås	13	46
ANDERSSON, JOHN, Grosshandlare, Vänersborg	10	29
ANDERSSON, JOHN, 1:e Reparatör, Falun	1896	43
ANDERSSON, KARL, Metallarbetare, Göteborg	96	45
*ANDERSSON, KNUT, Verkstadsägare, Vänersborg	81	09
ANDERSSON, OSCAR, Elektriker, Vänersborg	97	38
ANDERSSON, OSCAR, Förman, Vänersborg	92	42
*ANDERSSON, PRIMUS, Bankdirektör, Göteborg	78	06
*ANDERSON, PRIMUS, Bankkassör, Vänersborg. <i>Gillet's</i> <i>kassafogde</i>	98	18
ANDERSSON, RAGNAR, Handelsbiträde, Vänersborg	1919	35
ANDERSSON, STIG, Socialombudsman, Sala	18	45
ANDERSSON, TORSTEN, Apotekare, Håbygård	1896	32
ANDREASSON, HARRY, Arkitekt, Vänersborg	1901	30
ARVIDSSON, BIRGER, Schaktmästare, Köping	1897	46
ARVIDSON, STELLAN, Rektor, Hudiksvall	1902	28
BACK, HENRIK, Konditor, Vänersborg	1896	43
BACKMAN, GUNNAR, Bankkassör, Arvika	90	45
*BARKSTEDT, LUDVIG, f. d. Bankkamrer, Alingsås	82	06
BARKSTEDT, SIGURD, Apotekare, Vänersborg	85	30
*BECKEMAN, BENNO, Direktör, Stockholm	78	19
*BECKEMAN, KNUT, f. d. Hamnkapten, Uddevalla, <i>ständig</i> <i>medlem</i>	80	15
BENGTTSSON, HJALMAR Sjukvårdare, Vänersborg	1905	33
*BERG, FRITZ, Boktryckare, Vänersborg	1884	08
BERGGREN, ERIK, Fil. mag., Vänersborg	1911	32

BERGLUND, FOLKE, Sjökapten, Vänersborg	1910	1945
*BERGLUND, FRITIOF, Handlande, Vänersborg	1884	21
BERGLUND, GÖSTA, Övermaskinist, Vänersborg	1920	43
BERGMAN, AXEL, Handlande, Vänersborg	1898	46
BERGSTRÖM, AXEL, Landskamrerare, Falun	92	26
BERGSTRÖM, GUNNAR, Tandläkare, Örebro	1906	23
BERGSTRÖM, TORSTEN, Tandläkare, Hälsingborg	12	29
BERRMAN, GÖSTA, Folkskollärare, Göteborg	10	43
BIEL, GÖSTA, Rederitjänsteman, Lerum	11	46
*BIEL, CARL, f. d. Sjökapten, Vänersborg	1874	15
BJÖRNDAHL, ERIK, Bokbindaremästare, Vänersborg	88	37
BORGLING, CARL, Häradsskrivare, Stockholm	88	32
BOTHÉN, JOHN, Fastighetsägare, Vänersborg	75	26
BOTHÉN, CARL, Löjtnant, Sundsandsvik	73	34
*BRAND, ERNST, Ingeniör, Hälsingborg	80	21
*BRAND, THURE, Handelsresande, Lidköping	82	06
BROBECK, AXEL, f. d. Lokförare, Vänersborg †	74	33
*BROBECK, KARL, Kamrerare, Falun	86	19
BROMAN, LASSE, Läroverksadjunkt, Skara	1906	23
BÜGLER, JOHN, Landskanslist, Vänersborg	04	31
BÄCKLUND, AXEL, Målaremästare, Vänersborg	1898	45
CEDERGREN, GÖSTA, Provinsialläkare, Umeå	1905	30
CEDERGREN, RAGNAR, Avdelningschef, Göteborg	07	39
CEDERGREN, STIG, Stadsombudsman, Gävle	11	30
*DAFGÅRD, AXEL, Charkuterist, Vänersborg	1891	21
DAFGÅRD, HARRY, Charkuterist, Vänersborg	1906	30
DAHLIN, ERIK, Frisörmästare, Vänersborg	1896	30
*DAHLLÖF, LEOPOLD, f. d. Häradsskrivare, Alingsås	62	06
*DAHLSTRÖM, WERNER, Handlande, Karlsborg	91	15
DAHMÉ, ALGOT, Tekniker, Vänersborg	1909	39
*DALQUIST, GEORG, Grosshandlare, Alingsås	1880	09
DANELIUS, KARL, f. d. Förste provinsialläkare, Växjö	69	23
DE BOURG, MATS, Rektor, Södertälje	84	30
*DINNETZ, FRITZ, Snickaremästare, Vänersborg	95	21
DINNETZ, GUSTAF, Hovmästare, Stockholm	86	32
DINNETZ, KNUT, Lagerförman, Stockholm	91	32
*DYMLING, RICHARD, Konsul, Stockholm	68	19
*EDLUND, ANDERS, f. d. Skofabriksarbetare, Vänersborg ..	70	15
EDLUND, AXEL, Handelsresande, Vara	94	28
EDLUND, BERTIL, Kansliskrivare, Nya Varvet	99	30
EDLUND, HARRY, Målaremästare, Vänersborg	1905	46
EK, HARALD, Löjtnant, Uddevalla	19	44
*EKBERG, HJALMAR, Civilingenjör, Stockholm	1872	22

ELFMAN, NILS-OLOF, Fil. mag., Stockholm	1919	1944
ELMQVIST, FREDRIK, Lokförare, Vänersborg	03	42
ELOW, PER, Bankkamrer, Brålanda	06	30
ELOW, STIG, Ingeniör, Lidingö	12	30
ENGLUND, GUNNAR, Tjänsteman, Stocksund	13	42
ENGLUND, NILS, Med. lic., Vänersborg	09	30
*ERICSSON, AXEL, f. d. Bagaremästare, Vänersborg	1880	19
*ERIKSSON, AXEL, Handlande, Vänersborg	89	21
ERICSSON, BROR, Bagaremästare, Vänersborg	1913	46
*ERIKSSON, ERNST W., Handlande, Vänersborg	1889	19
ERIKSSON, FILIP, Murare, Vänersborg	1912	46
ERICSSON, JOHN, Tandläkare, Vänersborg	08	43
*ERIKSSON, CARL, Boktryckare, Mjölby	1883	19
*ERIKSSON, LARS, f. d. Skolvaktmästare, Vänersborg	1878	21
ERICSSON, NILS, Bagaremästare, Vänersborg	1907	46
ERICSSON, STIG, Handelsresande, Vänersborg	20	46
FAGERSTRÖM, AXEL, Bryggeriarbetare, Vänersborg	1902	35
*FALK, SVEN, Redaktör, Stockholm	66	06
*FOCK, BROR, Sparbankskassör, Vänersborg. <i>Bisittare i Gil-</i> <i>lets styrelse</i>	88	07
FOGELSTRÖM, FOLKE, Överlärare, Hökedalen	1901	40
*FRIBERG, KNUT, Apotekare, Storvik	1877	09
FRIEDLÄNDER, BIRGER, Handlande, Vänersborg	1887	43
FRÖBERG, GÖSTA, Apotekare, Karlshamn	96	24
FRÖBERG, HENRIK, Reparatör, Vänersborg	1912	30
FRÖJD, ARVID, Skofabriksarbetare, Vänersborg	1897	41
GADDE, ELOF, Järnhandlare, Vänersborg	1911	30
GADDE, NILS OLOF, Järnhandlare, Vänersborg	1915	34
*GILLBERG, EWALD, Handlande, Vänersborg	1889	08
GILLBLAD, GUNNAR, Reparatör, Göteborg	93	43
GLASELL, LENNART, Boktryckare, Vänersborg	1910	46
*GRUNDBERG, HADAR, Godsägare, Askersund	1884	07
*GRUNDBERG, PER, Godsägare, Gräveby	79	07
GULLBRANTZ, GUNNAR, Godsägare, Lillebyn	96	36
GULLBRANTZ, HELGE, Murare, Vänersborg	1913	44
GULLBRANTZ, RIKARD, Muraremästare, Vänersborg †	1871	41
GULZ, THORSTEN, Avdelningschef, Kapten, Vänersborg	1905	28
GUSTAFSSON, EDVARD, Studerande, Vänersborg	23	46
GUSTAFSSON, HOLGER, Landskontorist, Vänersborg	11	38
GUSTAVSSON, OLOF, Försäljningschef, Uddevalla	17	46
GUSTAFSSON, PER ARNE, Sjökapten, Vänersborg	18	42
*GUSTAFSSON, PER EDWARD, Landskanslist, Vänersborg..	1893	19
HAGBORG, ARNE, Handlande, Vänersborg	1908	30
*HAGBORG, WALTER, Handlande, Vänersborg	01	17

HALL, HJELGE, Handlande, Vänersborg	1910	1941
*HALLBERG, ANDERS, Riksbanksrevisor, Göteborg	1882	06
*HALLBERG, BERTEL, Borgmästare, Linköping. <i>Gilletts förste ålderman</i>	86	06
*HALLBERG, KURT, Drätselkontorist, Vänersborg. <i>Bisittare i Gillets styrelse, Gillets arkivarie</i>	93	16
*HALLONQVIST, KNUT, Handlande, Vänersborg	95	21
HALLONQVIST, UNO, Studerande, Vänersborg	1925	45
HALLQVIST, ERIK, Stationsföreståndare, Lilleskog	1893	30
HALLQVIST, TAGE, Studerande, Vänersborg	1926	45
HAMMARSTRÖM, UNO, Kapten, Skövde, <i>ständig medlem</i> ..	1899	28
HANSSON, KNUT, Lagerföreståndare, Vänersborg	89	38
*HANSSON, MAGNUS, Direktör, Stockholm	72	07
HANSSON, VICTOR, f. d. Kyrkovaktmästare, Vänersborg ..	78	23
HASSELBERG, GÖSTA, Fil. lic. Uppsala	1909	42
HASELLUND, NILS, Lantmäteriasistent, Kinna	01	36
HEDBERG, AXEL, f. d. Vaktmästare, Vänersborg	1874	44
HEDÉN, ALLAN, Drätselbokhållare, Vänersborg	1907	34
HEGARDT, GUSTAF, 1:e Stadsläkare, Västervik	03	28
HELLMAN, EINAR, Glasmästare, Vänersborg	06	29
HELLMAN, ERIK, Glasmästare, Vänersborg	1898	30
HELLSTRÖM, RAGNAR, Handlande, Vänersborg	1905	43
HJORTH, GUNNAR, Taxeringsintendent, Vänersborg. <i>Gille- skrivare</i>	02	23
JANSSON, ADOLV, Rådman, Vänersborg	81	30
JANSON, HOLGER, Socialvårdssyssloman, Partille	1912	35
JANSSON, OTTO, 1:ste Expeditionsvakt, Vänersborg	1885	38
JENNISCHE, BENGT, Lasarettssunderläkare, Vänersborg	1913	30
JERNQVIST, SVEN, Bankrevisor, Norrköping	1898	26
JOHANSSON, ALFRED, f. d. Lokförare, Vänersborg †	67	30
JOHANSSON, AXEL, f. d. Telegrafkommissarie, Kalmar	74	29
*JOHANSSON, AXEL, Förman, Vänersborg	84	11
JOHANSSON, AXEL, Handelsföreståndare, Vänersborg	1903	30
JOHANSSON, BENGT, Köpman, Vänersborg	1896(15)	45
*JOHANSSON, EMIL, Handlande, Vänersborg	87	19
*JOHANSSON, HARRY, Drätselkassör, Vänersborg	96	19
JOHANSSON, HARRY, Frisörmästare, Vänersborg	99	30
JOHANSSON, HENRY, Handelsbiträde, Vänersborg	1903	28
JOHANSSON, HILMER, Bryggeriarbetare, Vänersborg	1891	42
*JOHANSSON, HUGO, Konditor, Norrköping	92	20
JOHANSSON, HUGO, Riksbanksvaktmästare, Vänersborg ..	1900	30
JOHANSSON, HUGO, Inspektör, Stockholm	08	44
JOHANSSON, KARL, Skofabriksarbetare, Vänersborg	1899	35
JOHANSSON, KARL G., Snickare, Vänersborg	97	28

JOHANSSON, KARL W., Reparatör, Vänersborg	1886	1930
JOHANSSON, KJELL, Sjukvårdare, Vänersborg	1910	42
JOHANSSON, OSCAR, Övermaskinist, Mölndal	1885	44
JOHANSSON, OTTO, Hovmästare, Mellerud	88	25
*JOHANSSON, VIKTOR, f. d. Stationskarl, Vänersborg	80	22
JOHANSSON, ÅKE, Fotograf, Vänersborg	1908	34
JOHNSSON, HERMAN, f. d. Stationsinspektör, Göta	1871	27
JONSSON, ANDERS, Handlande, Vänersborg	1915	35
*JONSSON, EMIL, Handlande, Vänersborg	1877	06
JONSSON, ERIK, Studerande, Vänersborg	1924	46
JONSSON, HELGE, Handlande, Vänersborg	12	45
JONSSON, JOHAN, Intendent, Örebro	1882	45
JONSSON, OLOF, Studerande, Vänersborg	1923	45
*JONSSON, ROBERT, Sjökapten, Vänersborg	1877	12
*JÖNSSON, GUSTAF, Hamnfogde, Vänersborg	98	19
KAHNBERG, KNUT, Åkeriägare, Vänersborg	94	44
KALTOFEN, CHARLES, Advokat, Vänersborg	1911	39
CARLSSON, ALBERT, Handlande, Vänersborg	1878	35
CARLSSON, BENGT, Landskanslist, Vänersborg	1912	42
CARLSSON, EINAR, Åkeriägare, Vänersborg	00	44
CARLSSON, ELOF, Disponent, Vänersborg, <i>ständig medlem</i> ..	04	30
CARLSSON, ERNST, Typograf, Göteborg	1896	40
*CARLSSON, GUNNAR, Fabrikör, Vänersborg	76	19
CARLSSON, GUNNAR, Kontorist, Vänersborg	1905	38
CARLSSON, JOHN V., f. d. Bokbindaremästare, Vänersborg	1867 (06)	43
CARLSSON, CARL, f. d. Trafikchef, Norrköping	73	29
*CARLSSON, CARL, f. d. Sanatorievaktmästare, Vänersborg	78	19
CARLSSON, CARL ANDERS, Disponent, Vänersborg, <i>ständig medlem</i>	97	32
*CARLSSON, CARL ERIK, f. d. Boktryckare, Vänersborg ..	85	08
CARLSSON, CARL-GUSTAF, Fabrikör, Vänersborg	1909	30
CARLSSON, MELKER, 1:e Kansliskrivare, Vänersborg	14	45
KARLSON, VALTER, Handlande, Vänersborg	05	30
*CARLSTRÖM, NILS, Avdelningschef, Hälsingborg	1893	16
KLINGBERG, EMIL, Reparatör, Vänersborg	77	42
KRAFFT, FELIX, Smedmästare, Trollhättan	1902	30
CHRISTENSSON, CARL-OTTO, Inköpschef, Göteborg	12	33
CHRISTENSSON, PER, Glasmästare, Vänersborg	17	39
LAGERGREN, SVEN, Mekaniker, Vänersborg	14	34
*LARN, GILLIS, Apotekare, Göteborg	1884	14
*LARSON, AXEL, Handlande, Vänersborg	90	19
LARSSON, BO, Kontrollant, Uddevalla	1922	46
*LARSSON, ERNFRID, f. d. 1:e Postiljon, Vänersborg	1881	07
LARSSON, GUSTAF, Landskanslist, Vänersborg	92	30

LARSON, HILMER, Försäljningschef, Vänersborg	1892	1942
LARSSON, HJALMAR, Civilingenjör, Vänersborg	1903	30
LARSSON, RAGNAR, Kontorist, Vänersborg	05	30
LAURELL, JOHNNY, Handlande, Vänersborg	08	46
LIND, ERIK, Boktryckare, Vänersborg	1881	23
LIND, OLOV, Civilingenjör, Karlstad	1920	45
LIND, SVEN, Försäljningschef, Vänersborg	13	40
LINDBERG, AXEL, Handelsbiträde, Vänersborg	12	42
LINDEDAL, LUDWIG, Kamrerare, Storängen	1869	31
*LINDEDAL, SIGURD, Bankkamrerare, Göteborg	82	06
*LINDGREN, JOHAN, Byggmästare, Vänersborg	80	14
*LINDGREN, KNUT, Byggmästare, Vänersborg	77	14
*LINDQVIST, GUSTAF, f. d. Lasarettsvaktmästare, Vänersborg	74	20
LINDQVIST, HÅKAN, Kyrkoherde, Långared	1914	37
LINDQVIST, ROLF, Länsassessor, Karlskrona	11	35
LINDQVIST, SVEN, Drätselkontorist, Vänersborg	10	35
LINDSTRÖM, ALLAN, f. e. Byråingenjör, Stockholm	08	30
LINDSTRÖM, HARALD, Boktryckare, Stockholm	1873	39
LJUNGGREN, ERIK, Handlande, Vänersborg	98	35
*LUNDBERG, ERNST, Kontorschef, Vänersborg	84	19
*LUNDBLAD, OLOF, f. d. Lasarettsoverläkare, Vänersborg ..	67	19
LUNDBLAD, OLOF, Godsägare, Bernshammar	1907	28
*LUNDBORG, ERIC, Handlande, Vänersborg	1888	07
LUNDBORG, EVERT, Kontorist, Vänersborg	1921	42
LUNDBORG, STEN, Studerande, Vänersborg	25	42
*LUNDGREN, NILS, Överpostmästare, Stockholm	1889	19
*LUNDGREN, THOR, Postkontrollör, Västerås	83	19
*LUNDIN, GUSTAF, Byråingenjör, Stockholm	92	19
LUNDIN, IVAR, Frisörmästare, Vänersborg	94	30
LUNDIN, JOHN, Reparatör, Jönköping	99	30
LUNDIN, KNUT, Apotekare, Göteborg	98	26
LUNDIN, OTTO, Frisörmästare, Åmål	1901	39
*LUNDIN, WÄRNER, Byrådirektör, Stockholm	1890	19
MAGNI, GÖTE, Handlande, Vänersborg	1905	46
MAGNUSSON, CARL EDGAR, Direktör, Vänersborg	1892	44
MAGNUSSON, MAGNUS, Kapten, Stockholm	92	42
MALMSTRÖM, WILHELM, Köpman, Vänersborg	1901	44
*MILLING, AXEL, Banktjänsteman, Lilla Edet	1896	19
MILLING, GUSTAF, Handelsresande, Vänersborg	1902	33
MOGREN, FRITZ, Byggnadssnickare, Vänersborg	01	46
*NILSSON, DAVID, Lektor, Skara	1885	19
NILSSON, KNUT, Korrespondent, Göteborg	90	37
NILSSON, RAGNAR, Dekorator, Vänersborg	1908	41
*von NOLTING, OLOF, Disponent, Trollhättan	1877	19

*NORDÉN, ELOV, Stadskamrer, Uddevalla. <i>Gilletts krönike-skrivare</i>	1901	1916
NORDFELDT, JOHN, Ingeniör, Falun	21	43
NORDFELDT, PER-OLOV, Studerande, Vänersborg	25	43
NORDFELDT, ÅKE, Konditor, Vänersborg	21	43
NYBERG, OSKAR, Handlande, Göta	1875	23
*NYBLOM, ERIK, Redaktör, Lidingö	73	19
*NYSTRÖM, GEORG, f. d. Järnhandlare, Vänersborg	74	07
*NYSTRÖM, JOHN, Köpman, Göteborg	70	19
*NYSTRÖM, RICHARD, Handlande, Vänersborg	72	07
*OLLÉN, ERIK, Sparbanksdirektör, Vänersborg	85	19
OLLÉN, OLOF, Ingeniör, Vänersborg	82	24
OLSSON, ALBERT, Lasarettsvaktmästare, Vänersborg	89	44
OLSSON, EINAR, Kassör, Vänersborg	1900	42
OLSSON, GUSTAF ADOLF, Frisörmästare, Finspång	1897	44
OLSSON, CARL, Kontorist, Vänersborg	1902	34
OLSSON, KNUT, Förman, Uppsala	1893	45
*OLSSON, OSCAR JULIUS, f. d. Bryggeriägare, Vänersborg †	81	09
*OLSSON, VERNER, Bankkamrer, Vänersborg	86	20
OSCAR, ALGOT, Köpman, Örebro	91	31
PAULSSON, KNUT, Häradsskrivare, Ulricehamn	1906	43
PETRÉ, ERNST, Redaktör, Vänersborg	1897	24
*PETTERSSON, ALGOT, Chaufför, Vänersborg	89	09
*PETERSON, HARRY, Handelsföreståndare, Vänersborg. <i>Er-sättare i Gilletts styrelse. Gillevärd</i>	1901	16
PRÆSTO, OLE, Kapten, Halmstad	75	23
*RAHM, HJALMAR, Bankkamrer, Borås	1900	20
RAHNE, KARL, Folkskollärare, Trollhättan	1883	35
REHMAN, MAX, Stadssekreterare, Vänersborg	91	46
REYNOLDS, ALDOR, Handlande, Vänersborg	88	31
ROLANDER, GUNNAR, Typograf, Vänersborg	1909	46
ROLANDER, CARL-HENRIC, Handlande, Vänersborg	21	46
ROSLIN, HENRY, Handlande, Vänersborg	06	31
ROSLIND, GUSTAF, Materialförvaltare, Vänersborg	07	41
RUTGERSSON, CHARLES, Förman, Vänersborg	03	43
RYME, HENRY, Kamrerare, Göteborg	09	43
*RYRBERG, KARL AUGUST, Överste, Stockholm, <i>ständig medlem</i>	1874	19
RÖTTLE, HJALMAR C:SON, Direktör, Tranås, <i>ständig medlem</i>	77	30
SAHLIN, ANDERS, Bokbindaremästare, Vänersborg	81	36
SAHLIN, ERIK, Landsfogdeassistent, Gävle	1909	34
SAHLIN, STEN, Bokbindare, Vänersborg	13	36
SANDBERG, AXEL, Målaremästare, Vänersborg	1886	30

SANDBESRG, NILS, Fil. lic., Vänersborg	1911	1934
*SANDBERG, WILHELM, f. d. Brevbärare, Vänersborg	1881	18
*af SANDEBERG, FREDRIK, Kammarherre, Moholm	84	07
*af SANDEBERG, WILLIAM, Major, Göteborg	74	06
SANDH, LARS-GUNNAR, Studerande, Uddevalla	1924	45
*SCHMIDT, OTTO, Sotaremästare, Lidköping	1864	19
SCHRÖDER, KARL GUSTAF, Provinsialläkare, Tanumshede ..	97	28
SELLSTRÖM, IVAR, Hotellägare, Lödöse	72	28
SJÖSTAD, RAGNAR, Elektrotekniker, Vänersborg	96	30
SJÖSTRÖM, GUSTAF, Bokhandelsmedhjälpare, Vänersborg..	1900	30
SJÖÖ, ANDERS (SVENSSON), Brevbärare, Vänersborg	14	42
SKOGH, PER, Målare, Vänersborg	08	44
SKÄRBERG, OSKAR, Kontorist, Trollhättan	1896	24
STENSTRÖM, LARS, Landskanslist, Vänersborg	1905	30
*STERNER, BRUNO, Frisörmästare, Vänersborg. <i>Bisittare i Gillels styrelse</i>	1887	08
STERNER, NILS, Farm. kand., Fränsta	1922	41
SUNDBORG, OLOF, Direktör, Stockholm	1894	43
*SUNDELIUS, GOTTFRID, Handlande, Vänersborg	90	19
SUNDELIUS, KJELL, Egendomsmäklare, Vänersborg	1908	30
SUNDELIUS, OSKAR, Poliskonstapel, Vänersborg	01	30
*SWEDBERG, CARL AUGUST, Direktör, Göteborg	1873	19
SVENSSON, ARNE, Montör, Vänersborg	1916	43
*SVENSSON, AXEL, Järnhandlare, Vänersborg	1883	15
SVENSSON, GUSTAF ADOLF, Handlande, Trollhättan	81	42
SVENSSON, GÖSTA, Ingeniör, Vänersborg	1912	42
SVENSSON, GÖSTA, Köpman, Vänersborg	09	36
SVENSSON, KNUT, Bruksbokhållare, Vargön	1889	26
SVENSSON, KNUT, Stadsförmän, Vänersborg	96	36
SVENSSON, LARS, Dövstumlärare, Vänersborg	1910	36
*SVENSSON, WERNER, Bankrevisor, Vänersborg	1887	07
SVÄRD, AXEL, Skofabriksarbetare, Vänersborg	96	44
SVÄRD, GUSTAF, Verkmästare, Stockholm	95	37
SVÄRD, TAGE, Handelsbiträde, Göteborg	1910	35
SVÄRD, YNGVE, Eldare, Vänersborg	16	42
von SYDOW, DANIEL, Kapten, Visby	09	30
*von SYDOW, FREDRIK, Advokat, Göteborg	1896	20
von SYDOW, GERHARD, Landsfogde, Göteborg	99	26
von SYDOW, CHRISTIAN, Direktör, Norrköping	99	45
SÄFSTRÖM, PER-OLOF, Studerande, Vänersborg	1924	42
TAUBE, EDVARD, Greve, Förvaltare, Vänersborg	16	46
TAUBE, FREDRIK, Greve, Kapten, Karlskrona	09	35
*THERNQUIST, ANTON, Handelsträdgårdsmästare, Väners- borg. <i>Gillels andre älderman</i>	1874	08

THERNQUIST, OLE, Trädgårdsmästare, Vänersborg	1911	1930
*THERNQUIST, TUVE, Textilingeniör, Borås	1899	19
THIMGREN, HUGO, Apotekare, Sunne	1901	28
THOMSON, YNGVE, Banktjänsteman, Vänersborg	1898	28
THUNBERG, HJALMAR, Skofabriksarbetare, Vänersborg ..	1906	42
TIBBLIN, HUGO, Konditor, Vänersborg	1897	34
TORSTENSSON, KARL, Stationsinspektör, Vänersborg	82 (07)	43
TRÄDEGÅRD, ERIC, Handelsträdgårdsmästare, Vänersborg..	99	43
*TULLBERG, INGE, Tjänsteman, Stockholm, <i>ständig medlem</i>	1905	18
TUNQVIST, TORSTEN, Gymnastikdirektör, Karlstad	07	29
TÖSSBERG, ERIK, Slöjdlärare, Vänersborg	1880	29
WAHLQVIST, ÅKE, Polisöverkonstapel, Vänersborg	1904	41
*WALLIN, GUNNAR, Ingeniör, Ängelholm, <i>ständig medlem</i> ..	1889	08
WALLIN, JONAS, f. d. Rådman, Vänersborg	1858	1937
*WALLSTRÖM, ERNST, Posttjänsteman, Göteborg	92	16
WALLSTRÖM, HJALMAR, Smörjare, Vänersborg	88	44
WALLSTRÖM, JOHNNY, Bruksbokhållare, Vargön	94	44
WALLSTRÖM, WIKTOR, f. d. Posttjänsteman, Kil	82	44
WEINSTOCK, ERLING, Kassör, Göteborg	1916	42
WEINSTOCK, WILLIAM, Redaktör, Strängnäs	08	42
WELANDER, GUSTAF, Banktjänsteman, Vänersborg	1891	26
WENNBERG, LARS, Studerande, Vänersborg	1931	46
*WENNERGREN, ANDERS, f. d. Boktryckare, Vänersborg ..	1875	08
WERNER, ERIK, Boktryckare, Vänersborg	81	34
WERNER, OLOV, Handelsföreståndare, Vänersborg	1909	32
WEST, JOHN, Läroverksadjunkt, Göteborg	1892	30
WESTERBERG, BERNHARD, Verkmästare, Vänersborg	79	37
WESTERLUND, EINAR, Handlande, Vänersborg	1913	46
WESTERLUND, KARL-ERIK, Stabsredaktör, Stockholm	10	40
VESTERLUND, STIG, Gasmästare, Vänersborg	15	43
WESTERLUND, SVEN, Landskontorist, Vänersborg	12	38
WESTHALL, BO, Rådman, Vänersborg	05	34
WESTHALL, CURT, Länsassessor, Halmstad	08	36
WETTERLUNDH, SUNE, Länsassessor, Addis Abeba	04	28
*WIBOM, TOR, Major, Stockholm	1885	06
WIJKSTRÖM, ERNST, Tygförvaltare, Karlsborg	89	37
WIKSTRÖM, FOLKE, Dövstumlärare, Vänersborg	89	26
WIKSTRÖM, HELGE, Kapten, Jönköping	94	28
WIKSTRÖM, CARL-HELGE, Ekon. stud., Vänersborg	1923	46
VICTORIN, OLOF, Kontrollör, Vänersborg	08	35
WILHELMSSON, CARL, Gasverksarbetare, Vänersborg	1889	35
*WOLGAST, KURT, Direktör, Hälsingborg	93	19

WOLGAST, TOR, Folkhögskollärare, Bräkne-Hoby	1891(18)45	
WREDBERG, BIRGER, Frisörmästare, Vänersborg	96	43
ÅKERSTRÖM, GUNNAR, Boktryckare, Skövde	92	26
ÅKESSON, NILS ERIK, Fänrik, Borås	1922	46
ÅSTRÖM, FJALAR, Ombudsman, Vänersborg	1893	33
ÅSTRÖM, HELGE, Poliskommissarie, Vänersborg	1902	42
ÖBERG, LENNART, Handelsbiträde, Vänersborg	20	43

* = innehavare av gillet 25-årstecken.

Antal medlemmar: 381.

Tillkomna under år 1947:

JOHANSSON, ARVID, Lokförare, Uddevalla	1897	
JOHANSSON, GUNNAR, Maskinmästare, Göteborg	83	
CARLSSON, BERTIL, Vänersborg, <i>ständig medlem</i>	1944	
CARLSSON, CARL-OTTO, Studerande, Vänersborg, <i>ständig medlem</i>	39	
CARLSSON, LENNART, Vänersborg, <i>ständig medlem</i>	44	
STIGFELDT, WILHELM, Underinspektör, Göteborg	1885	

Styrelsen är tacksam för uppgift å personer, som böra kallas till medlemmar av gillet. Dylika uppgifter samt meddelanden om adressförändringar torde benäget insändas till gillet kassafogde, som tillhandahåller blanketter för inträdesanmälningar.

VÄNERSBORGS SÖNERS GILLE 1947

Styrelse.

HALLBERG, BERTEL, Borgmästare, Förste ålderman 1942.

THERNQUIST, ANTON, Handelsträdgårdsmästare, Andre ålderman 1944 (1925).

HJORTH, GUNNAR, Taxeringsintendent, Gilleskrivare 1944 (1933).

ANDERSON, PRIMUS, Bankkassör, Kassafogde 1944.

FOCK, BROR, Sparbankskassör, Bisittare 1936.

STERNER, BRUNO, Frisörmästare, Bisittare 1942.

HALLBERG, KURT, Drätselkontorist, Bisittare 1944.

PETERSON, HARRY, Handelsföreståndare, Ersättare 1944.

KARLSON, VALTER, Handlande, Ersättare 1944.

Beredningsnämnd.

GILLESKRIVAREN.

WIKSTRÖM, FOLKE, Dövstumlärare.

HALLBERG, KURT, Drätselkontorist, Arkivarie.

ANDERSON, PRIMUS, Bankkassör.

PETERSON, HARRY, Handelsföreståndare, Gillevärd.

NORDÉN, ELOV, Stadskamrerare.

GUSTAFSSON, PER EDWARD, Landskanslist.

Årsskriftsnämnd.

HALLBERG, BERTEL, Borgmästare.

WIKSTRÖM, FOLKE, Dövstumlärare.

NORDÉN, ELOV, Stadskamrerare.

HJORTH, GUNNAR, Taxeringsintendent.

HALLBERG, KURT, Drätselkontorist.

Krönikeskrivare.

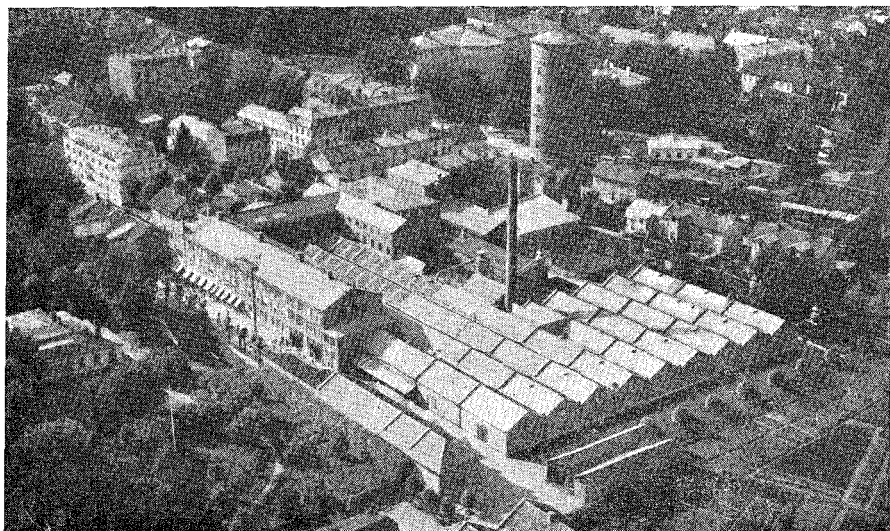
NORDÉN, ELOV, Stadskamrerare.

Räkenskapsgranskare.

CARLSSON, CARL ERIK, f. d. Boktryckare.

GULZ, THORSTEN, Avdelningschef.

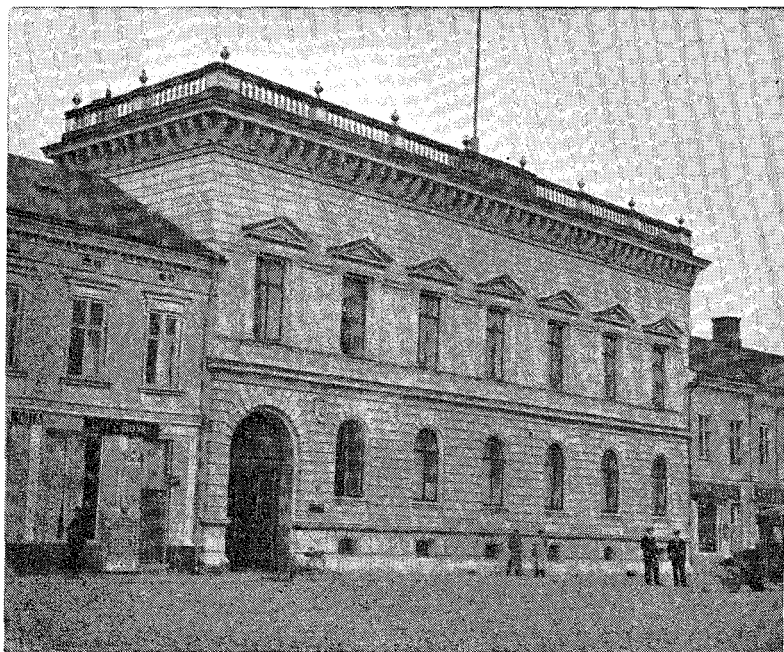
LUNDBORG, ERIC, Handlande, Ersättare.

AKTIEBOLAGET
A. F. CARLSSONS SKOFABRIK
VÄNERSBORG

GRUNDLAGD

ÅR 1860

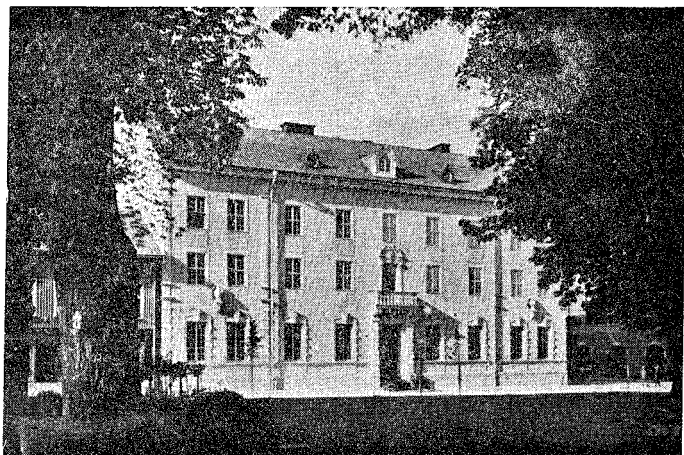
SPARBANKEN I VÄNERSBORG

GRUNDAD ÅR 1882

===== En av =====
landets äldsta sparbanker

Insatta medel omkring Kr. 30.000.000: —

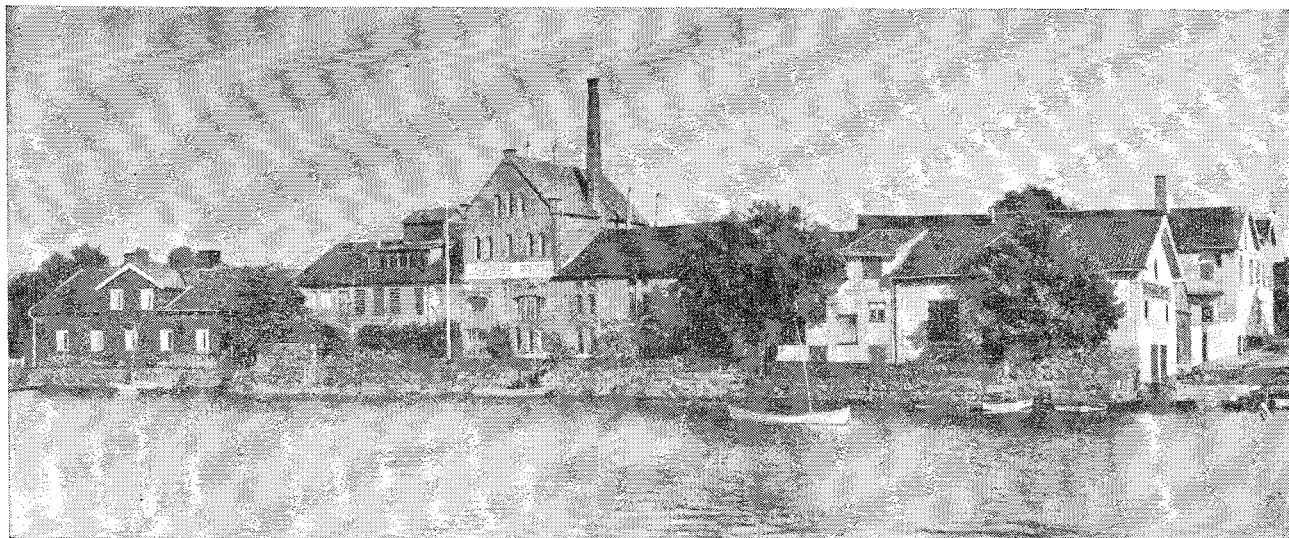
Reserverade medel omkring,, 1.400.000: —

SVENSKA HANDELSBANKEN

*En ortens bank för ortens behov
men genom sina 300 kontor
dessutom i värdefull kontakt
med hela landets näringsliv.*

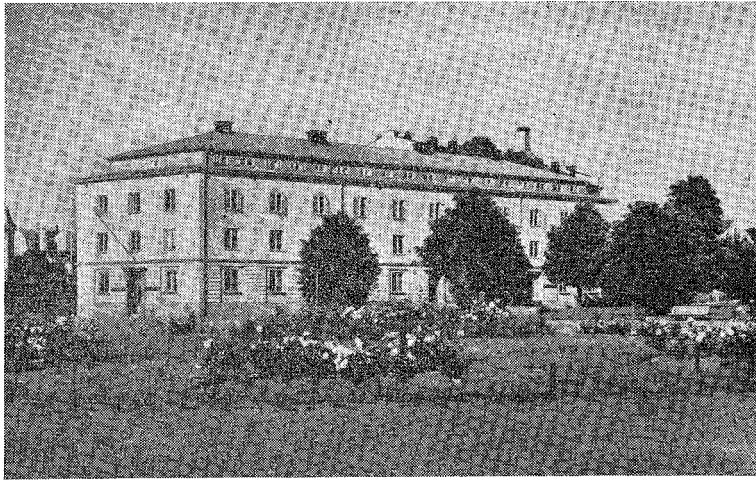

VÄNERSBORGS BRYGGERI

Grundlagt 1852

Ägare: AB. Pripp & Lyckholm, Göteborg

Tillverkning: Alla slags malt- och läskedrycker

KIRUDDS AKTIEBOLAG

ETABL. 1917
VÄNERSBORG

Tel. 863, 864 Växel.

TILLVERKAR

*Damkappor, Dräkter,
Blazer och Pälsar*

A.-B.

Nabbensbergs Tegelbruk

Vänersborg

Tel. 5

MÅNGHÅLTEGEL

— Volymvikter 1.0 — 1.2 —

Hög värmeisolering

Hög tryckhållfasthet